

НЕЗАЛЕЖНА МЕДІЙНА РАДА

Висновок № 37

щодо дотримання стандартів висвітлення під час виборів та можливих зловживань свободою слова телеканалом «NewsOne» протягом 1 червня — 13 липня 2019 року

м. Київ

«04» вересня 2019 р.

I. Обставини справи

A. Процедура

- 16.07.2019 до Незалежної медійної ради надійшло звернення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення (лист № 17/1310 від 16.07.2019) з проханням висловити позицію щодо наявності порушень чинного законодавства України в поширенні окремих висловлювань в ефірі ТОВ «Новини 24 години» протягом 1 червня — 8 липня 2019 року.
- 31.07.2019 до Незалежної медійної ради надійшло звернення від Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення (лист № 17/1506 від 31.07.2019) із проханням висловити позицію щодо наявності порушень законодавства України в поширенні окремих висловлювань в ефірі ТОВ «Новини 24 години» протягом 01.07.2019 — 13.07.2019.
- 31.07.2019 Незалежна медійна рада, відповідно до пункту 12 Положення про Незалежну медійну раду, визнала звернення в цій справі прийнятним з огляду на можливі порушення стандартів інформаційного висвітлення в передвиборний період, а також те, що телеканал «NewsOne» уже не вперше викликає підозри в недотриманні вимог законодавства у сфері телебачення і радіомовлення. Незалежна медійна рада також прийняла рішення про об'єднання справ за цими зверненнями в одне провадження.

B. Загальний контекст

- 21.05.2019 Президент України видав [Указ № 303/2019](#), у якому постановив достроково припинити повноваження Верховної Ради України VIII скликання та призначити позачергові парламентські вибори 21 липня 2019 року.

5. 24.05.2019 Центральна виборча комісія [оголосила](#) старт передвиборчої кампанії, яка тривала до 19.07.2019 включно.

6. 04.07.2019 на італійському кінофестивалі в Таорміні було презентовано [фільм](#) Олівера Стоуна «Нерозказана історія України», в якому розповідається нібито історія України з 2003 року, а війна з Росією визначається як громадянська. Режисер підтримує російську версію подій в Україні 2014 року, а сам фільм базується на розповіді Віктора Медведчука, голови партії «Опозиційна платформа — За життя», та його дружини Оксани Марченко й доповнюється міркуваннями президента Російської Федерації Володимира Путіна.

7. 07.07.2019 державний телеканал РФ «Россия 24» [анонсував](#) на 12.07.2019 телеміст між Росією та Україною під назвою «Надо поговорить». Партнером проекту від України виступив телеканал «NewsOne». І «Россия 24», і «NewsOne» позиціонували телеміст як [«шоу без політики та без політиків»](#) тривалістю дві години, яке начебто дозволило би громадянам обох сторін уперше поспілкуватися. Зауважмо, що «Россия 24» — телеканал, що належить «Всеросійській державній телевізійній і радіомовній компанії (ВДТРК)» — [підсанкційній](#) телерадіокомпанії. Анонс телемосту викликав бурхливу реакцію суспільства, про що свідчила низка протестів під будівлею, де розташований телеканал «NewsOne».

8. 08.07.2019 телеканал «NewsOne» повідомив про скасування телемосту з телеканалом «Россия 24». У [заяві](#) українського телеканалу йшлося про те, що телеміст скасували нібито через прямі погрози фізичної розправи над журналістами «NewsOne».

9. 08.07.2019 Генеральний прокурор України [повідомив](#)¹, що проти телеканалу «NewsOne» розпочате кримінальне провадження стосовно *«замаху на скоєння державної зради шляхом надання інформаційної підтримки підривній діяльності проти України»*.

10. 09.07.2019 Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення (регуляторний орган) ініціювала [позапланову перевірку](#) за ознаками розпалювання ворожнечі в ефірі телеканалу. Ба більше, «NewsOne» за останні два роки діяльності вже має від регулятора шість попереджень за порушення правил мовлення та один штраф у розмірі 96 тис. 530 грн.

С. Телеканал «NewsOne»

11. 06.06.2019 о 15:30 (із повтором о 19:30), [під час трансляції](#) Всеукраїнського об'єднавчого з'їзду партії «Опозиційна платформа — За життя», в ефірі телеканалу (на момент трансляції) народний депутат Вадим Рабінович зазначає: *«... І буквально чотири речі я хочу сказати і для вас, і для тих мільйонів українців, которые видят нас на екране: ми об'єдналися заради миру, ми зупинимо тарифний геноцид, по-третє, ми встановимо мир на Донбасі, і останнє, з нами мільйони українців. Победа будет за нами»*. Від Віктора Медведчука: *«... И я хочу доложить сегодня вам, что вы и так хорошо знаете, что мирный план концепции, утвержденный, нашей партией поддержан. И по поводу его вынужденного согласия обсуждать и договариваться*

¹ГПУ відкрила провадження через намір «NewsOne» провести телеміст, Козака і Голованова викликали на допит (ДОПОВНЕНО). — URL: <http://bit.ly/2NIoBd5>.

и в Донецке, и в Луганске, и в Москве... Ответ остается за Киевом.

Но этот ответ мы не получили ни отклики Порошенко, которому не нужен был мир на Донбассе, ему нужна была война, ему не нужны были люди Донбасса, потому что они никогда бы не проголосовали за него. Мы этот ответ не получили и от господина Зеленского и его команды. Мы слышим различные заявления, отговорки, дешевый популизм и не более...

Мы должны изменить радикальным образом экономический курс нашей страны...

Это сегодня вредные законы, враждебные по отношению к стране и народу, которые усиливают процесс деинтеллектуализации: такие законы, как Закон об образовании, Закон о дискриминации русского и других языков национальных меньшин, Закон о люстрации, Закон о декоммунизации...

Мы должны восстановить символы Великой победы Великой отечественной войны. Мы должны это сделать для ветеранов, мы обязаны это сделать для украинского народа...

Мы считаем, что объединить страну, исходя из формулы, которая принадлежит нашей партии, которая изложена в ее программе, формулы национального успеха, формулы сшивания страны... Это формула, когда вопросы спорные, вопросы, вызывающие различные оценки, отношения, должны быть вынесены в числитель: это вера, это язык, это история. А в знаменателе для приведения к общему знаменателю должны быть: уровень жизни наших людей, его повышение, повышение благосостояния и совместное управление страной...

Если мы этого не сделаем, то может наступить то, о чем предсказывал когда-то... тысячи лет тому назад Великий князь Киевский — Ярослав Мудрый: если вы будете в ненависти жить, в распрях, в ссорах, погубите себя и землю своих отцов и дедов. Мы не должны этого допустить». Від Юрія Бойка: «.. Введемо мораторій на порушення питань, що розколюють країну;

- Донбас отримає автономний статус у складі України;

- відмінимо всі антиконституційні закони: про мову, освіту, перейменування церкви;

- ми відмінимо закон про люстрацію і так звану декомунізацію, які перетворили на ганьбу;

*- ми з вами зупинимо **тарифний геноцид**, ми знизимо тарифи на газ для населення... це буде зроблено за рахунок прямих поставок газу з Російської Федерації, і повне використання газу українського видобутку на потреби населення;*

- ми реалізуємо політику активного нейтралітету України у військово-політичній сфері та неучасті у військово-політичних союзах;

- ми з вами забезпечимо відновлення, розвиток економічних відносин з Російською Федерацією та перегляд всіх не вигідних для України міжнародних угод».

12. В ефірі програми «Протистояння» від 28.06.2019 о 21:06 гість програми, кандидат у народні депутати від «ОПЗЖ» в Харківській області Андрій Лесик [озвучив](#) такі тези: «... Вы видели там русские войска? Андрей, ты знаешь, это все пропаганда. Там обычные донецкие граждане, шахтеры, которые встали защищать свои взгляды, свои идеалы, потому что видят, что творила украинская власть... Вы вспомните, как конфликт начинался? Стояли люди: женщины, матери, взявшись за руки, а на них бронетранспортёры с оружием... Я всегда говорил и говорю, что то, что у нас сейчас происходит, в нашей стране, ни в какие рамки не укладывается. Проце всего найти

агрессора и пять лет промывать мозги людям, что на нас напали и так далее...». Інший гість передачі, колишній міністр внутрішніх справ Анатолій Могильов, о 21:54 [зазначає](#): «... Мы теряем государственность страны...Государственность. Есть несколько признаков государства. Штуки три мы потеряли точно, на сегодняшний момент: территориальную целостность, наличие насилия со стороны любых лиц, так называемых активистов в кавычках, в стране и так далее. Если так будет продолжаться, мы утратим государство внутри себя самих. Без внешнего фактора в стране...»; о 21:55: «На протяжении пяти лет можно сказать одну простую вещь: у нас уничтожилось государство Украина... И тотальный геноцид украинского народа, который творила эта власть...».

13. У передачі «Великий вечір» від 01.07.2019 о 00:52 Вадим Рабінович сказав: «Так вот... Не под выборы он занимается... передайте Зеленскому, что не под выборы, а 488 человек освобождено за это время. **И миром мы занимаемся, а не под выборы. Это у них все под выборы, чтобы еще 2-3 дня продержаться, а потом плевали на все обещания... Нет мира... будем гей-парады... с продажей земли делать. Поэтому с сегодняшнего дня я считаю, что Зеленский, если он не извинится, для меня лично он — вычеркнутый персонаж... Мирный план одобрен сегодня и в России, и в ЛНР и ДНР, ...но мир надо искать там, где он находится»².**

У цій же програмі Ілля Кива сказав: «Вот, пожалуйста, **партия человека, который погрузил буквально еще недавно, будучи на должности Президента страны, страну в хаос, в нищету, в войну, полил ее кровью, разворовал армию, поменял вывеску, написал “Европейская солидарность Петра Порошенко”, набрал туда упырей, которые фактически участвовали в этом бандформировании, которые уничтожили нашу страну, и пожалуйста — поменял вывесочку, имеет деньги на кампанию. Это тот человек, который был уличен в мародерстве, это человек — преступник, предатель родины, понимаете как, и он 7,2 % имеет...**

Но я хочу вам сказать... вспомните все то, что происходило с вами за последние 5 лет. И вспомните всех тех, кто стоял у руля этого Титаника и хотел уничтожить нашу страну. Сегодня они, переобувшись, растянувшись в улыбках, став такими нам доступными и добрыми... Вы посмотрите, что творит Порошенко, ездит по селам, есть шаурму, глотает плов с пластиковых тарелок... да он готов и через себя перепрыгнуть, лишь бы еще раз вас надурить.

... Я вас очень попрошу! **Не пустите врагов, которые уничтожали ваши жизни еще раз к власти...**

... Я больше вижу свою миссию в наказании всех тех, кто уничтожал нас с вами, последние не 5 лет, а 27 лет... Страна же пала не за последние 5 лет, мы находимся ... просто это был уже тот виток, который мог навсегда стереть нашу Украину с лица земли».

14. У передачі «Хронологія тижня» із В'ячеславом Піховшеком від 30.06.2019, де, зокрема, трансливалося відкриття кінофестивалю в Італії та обговорювався показ фільму Олівера Стоуна «Нерозказана історія України» від Оксани Марченко о 21:04

²Відеоматеріали надані Національною Радою України з питань телебачення та радіомовлення.

звучить [репліка](#): «... Я сподіваюся, що фільм, який зняв Олівер, стане таким вибухом... і він буде сприяти зміцненню взагалі у людей відчуття, тому що нам необхідний мир, тому що війна — це найжахливіше, що може бути...». У відповідь ведучому Віктор Медведчук вказує: «Фільм о мире, о мире в Украине... человека, который действительно имеет огромный опыт и участвовал во Вьетнамской войне. Он обладатель трех Оскаров, человек, который понимает, что такое мир. А нам люди с пониманием мира в Украине очень нужны и очень важны». У цій же передачі, о 21:07, від нього звучать такі [коментарі](#) про прямі переговори в Мінську: «... Мы хотим вас проинформировать по вопросу прямых переговоров, которые имели место сегодня в Минске с представителями и руководителями Донецка и Луганска Д.В. Пушилиным и Л.И. Пасечником... Основой Минских соглашений и фундаментом являются те законы, которые должна принять Верховная Рада Украины. Это вопросы, связанные с принятием закона о выборах, принятием закона об амнистии, принятием закона об введении в действие... об особом статусе, а также фиксирование в Конституции Украины особого статуса этих территорий, так как это предусмотрено непосредственно текстом Минских соглашений. Это все очень важно. Более того, я акцентировал внимание на том, что сегодня в преддверии выборов в Верховную Раду 21 июля, когда украинский народ сделает свой выбор, он с учетом того, что с последней социологией последних лет постоянно подтверждается, что 80 % граждан Украины считает, что главной проблемой на сегодняшний день... — это прекращение боевых действий и установление мира на Донбассе, он понимает, что делает свой выбор, он будет его делать в пользу тех сил, как хочется в это верить, как минимум мне, сил, которые могут сегодня, действительно, реализовать Минские соглашения...». О 21:14 від ведучого В'ячеслава Піховшека звучить така [репліка](#): «Я повернуся до цієї теми, тому що вона дуже важлива, вона показує, **хто що може і хто чого не може робити на такому складному відтинку роботи, як конфлікт всередині України і україно-російські відносини**». О 22:41 в ефірі [звучить](#) таке: «Итальянское агентство NOVA сообщило, что Виктор Медведчук (глава политсилы “Оппозиционной платформы — За жизнь”) поддержал заявление Президента России Путина о восстановлении отношений Украины и России. Цитируют слова Медведчука: “Путин сказал, что Украина и Россия... обязательно восстановят отношения... **Два братских народа не могут жить во вражде. Я подписываюсь под этими словами и полностью их поддерживаю**”. Журналист Войцех Яковик на польском сайте "Бизнес Алерт" не случайно... во время выборов Виктор Медведчук, один из лидеров "Оппозиционной платформы — За жизнь", был приглашен в Москву для переговоров о поставке газа в Украину. Это был знак того, что голосование за "Оппозиционную платформу — За жизнь" может означать для большинства украинцев прекращение спора с Газпромом, следовательно, более дешевый газ. Медведчук утверждает, что газ, купленный у Евросоюза, является российским. Медведчук вместе с Бойко утверждает, что разницу между ценой Газпрома и европейским предложением забирают бизнес-структуры Порошенко и Гройсмана, чтобы обогащать их и Коболев, сообщает Яковик». О 23:30 Вадим Рабінович у контексті діяльності Максима Нефьодова, екзаступника міністра економічного розвитку та торгівлі України, який також є співзасновником партії «Люди важливі» та новопризначеним головою Державної

митної служби України, дає такий [коментар](#): «Мы попали в лапы господина Сороса. Начинается наступление на Украину, начинается наступление на землю Украины — и всё это под видом новых молодых команд...».

15. У передачі «Суб'єктивні підсумки» з ведучою Оленою Лукаш 01.07.2019 о 00:16 від ведучої звучать такі [вислови](#): «Пока в оппозиции мы, украинцы, — это самая массовая оппозиция. Факт. И нашу народную оппозицию объединяет не общий лидер, а общий противник, общий протест. У нас, как в анекдоте... случилось расхождение с командой Порошенко, расхождение по земельному вопросу, они хотели, чтобы мы лежали в земле, а мы — чтобы они. Так и жили все эти 5 лет, и я такого больше не хочу... Страна нуждается в настоящей политической элите... Оппозиция — это не враги государства, как нам вдалбливали эти последние 5 лет...».

16. 02.07.2019 в ефірі новин на телеканалі «NewsOne» наживо прозвучав коментар від Вадима Рабіновича: «... Пленных вернули... Медведчук...пленных привез... и то... это преступление против страны... вернуть пленных... не нравится Зеленскому, что не он. Ну что это, какой-то комплекс Наполеона, только что проснувшийся. Поехали договариваться о тарифах — уголовное дело за то, что поговорили о том, чтобы снизить тарифы для своих граждан. Дорогие друзья, патриотами являются те, в результате действий которого страна живет лучше. Все остальные термины дебилские, неправильные и обман... Что это за патриоты, после которых людям нечего жрать, что это за патриоты, когда люди выезжают из страны... и миллионы людей. Что это за новая власть, которая все это поддерживает... Люди, это просто какая-то вакханалия обмана... Я внес законопроекты... Нам осталось 20 дней до судьбоносного выбора, выберем ли мир или войну, вот это основное, я даже не ухажу сейчас в тарифы, ... я не ухажу в мовные законы и во все остальные бредни... Мир или война. Ничего другого выбирать не будет на этих выборах. Выберете мир и выберете жизнь... Один раз давайте выбираем вот это... И кто не сможет сделать выбор в пользу нашей партии, перед выборами зайдите телевизор выключите... холодильник открыть, долго смотреть в холодильник, посмотрите по карманам у себя, вспомнить, какие у тебя задолженности — и иди голосуй за мир и за нормальную стабильность... Я, вообще, считаю, что закон о языках надуманный... и внесен в нашу страну теми, кто хотели расколоть общество...Это все продолжение войны... Я не понимаю... сегодня есть опросы... половина страны говорит на русском языке, давайте вышлем всю половину в концлагерь...это упыри вот эти, которые сидят в Раде Верховной... Не работает государство, вообще ничего не работает... государства нет...»³.

17. 02.07.2019 о 23:16 у передачі «Я так думаю» ведучий Руслан Коцаба [зазначає](#): «... Кілька годин тому побили мого товариша, колишнього оператора, з яким я разом працював на 17-му каналі... Побили привселюдно, так як це у нас уже звично, побили на Майдані Незалежності, в центрі “європейської столиці”, побили, звісно, невідомі, як ми їх називаємо “порохоботи”, “чекушка”, тобто тих 25 %, які все ніяк не можуть змиритися з програвом свого, як то кажуть, “вдохновителя” Порошенка.

... Йдеться про того юридичного паяца без юридичної освіти, до речі, який з чийогось

³Відеоматеріали надані Національною Радою України з питань телебачення та радіомовлення.

бодуна, можливо, власного, можливо, Петра Олексійовича, можливо, нардепів, які голосували... але той паяц кілька років незаконно займав посаду Генпрокурора. А це можна згадати про фізика-теоретика за освітою, який завдяки близькості до Петра Олексійовича Порошенка ганьбив Україну на міжнародному рівні, потужно **ганьбив**. Йдеться... про Клімкіна чи Гунькіна, як його в народі називають, теж паяца у **вічно пожмаканій маринарці**... напевно, копіював свого шефа-патрона президента Порошенка, який теж любляв собі в такій зіжмаканій піджак в штани заправити... Ще мене обурило, як наш такий радикальний, як ми його називаємо, дів'який клоун висловився, точніше "виблював" із свого історичного співного відеорота підозру... до чинного президента у державній зраді... Ляшко, це Ляшко, це діагноз...

Мені як обвинуваченому в статті 111, ч. 1, тобто стаття "Державна зрада"... я **тут можу сказати як фахівець**, що всі обвинувачення Ляшка безпідставні і до тієї клоунади української делегації у Парламентській Асамблеї Ради Європи пан Зеленський не має жодного стосунку... Я там був єдиний від телеканалу очевидець цієї назвемо так ганебної ганьби...

... Серед того бардаку, який є на Донбасі, може утворитися... не дай бог, звісно, але може утворитися... Третя світова війна розпочатися...

... Останнє призначення в Службі безпеки України, як ми домовились називати її Служба небезпеки України, бо вона найбільше створює небезпеки зараз для держави...

... Я сподіваюсь на це, що Зеленський, можливо, не піде цим таким ницим шляхом нашого, як ми домовились називати, **"шоколадного бариги"**.

... Принагідно, для шановних шанувальників "чекушки", ми так називаємо чвертку, ну тобто ми так називаємо 25 % — "чекушка", нагадаю 75 % українців на демократичних і усіма визнаних справедливих виборах послали Петра Олексійовича Порошенка у... назвемо так культурно "у пішу еротичну подорож" із всіма цими його томосами, момосами і з "найгірнішою" в Європі українською армією.

... Так от, запам'ятайте цей день, коли Росія вернулася до Парламентської Асамблеї Ради Європи. Перефразовуючи наших істеричних порохоботів, саме від того "чорного дня", як вони будуть казати, брудний чобіт агресора-окупанта буде топтати підлогу у храмі демократії Парламентської Асамблеї в Страсбурзі... Штатні клоуни української делегації теж без роботи лишуються. Ну прям тобі Мюнхенська змова у Страсбурзькому форматі...

... Всі вони, ці **євродепутати**... повинні були, як останні, перепрошую, ідіоти, розглядати до другої години ночі ідіотські поправки наших так... виховано... політично неповносправних та інтелектуально стерильних українських клоунів, бо делегатами Парламентської Асамблеї їх тепер після цієї ганьби важко назвати..

... Ось і Україну кинули, як лоха...

Ми щодня твердимо, що свобода слова підміняється мовою ненависті, диктатурою політичних забаганок, хоч це не заважає чиновникам і народним обранцям під приводом буцімто виконання Конституції затикати нам, правдорубам, рота».

18. Під час трансляції передачі «Український формат» від 03.07.2019 о 20:31 звучать такі **вислови** від Олега Волошина: «В принципе, что в Украине должно быть регионально закреплено право говорить на тех языках, на которых говорят люди, которые... компактно проживая в данном регионе... Вот господин Голованов — русскоязычный

человек. По нынешним законам на коммерческом канале, не получающем ни копейки из бюджета, он вынужден вести программу на украинском языке, потому, что закон запрещает... Я не понимаю, в чем проблема, чтобы дать региональный статус везде... Такое впечатление, что Донбасс к нам каждый день просится обратно, и Россия говорит: ребята, забирайте. А мы еще тут торгуемся на каких-то условиях. **В минских соглашениях черным по белому прописан особый статус. Особый статус априори означает, что на Донбассе не будут действовать ни законы о украинизации, ни о декоммунизации, ничего такого, что за 5 лет гуманитарной сферы, которую напринимала власть Порошенко, Парубия, и так далее... Это по умолчанию понятно. Люди на Донбассе готовы... Еще посмотрим, готовы ли они. Дай Бог, чтобы они были готовы вернуться в Украину, из которой их силой отторгли по состоянию на начало 2014 года. Когда действовал закон Кивалова и Колесниченко, когда у нас был проспект Московский и Ватутина, а не Шухевича и Бандеры и т.д.... Вот в такую Украину готовы, наверное, вернуться Донбасс и Крым. Но точно не в Украину Вятровича и Парубия и т.д. ... Если мы не отменим Закон об украинизации — мы не увидим Донбасс в составе Украины».**

19. 08.07.2019 о 09:20 під час трансляції передачі «LIVE» із ведучими Альоною Зінченко та Олександром Шелестом, ведучий каже: «... Сьогодні дуже насичений інформаційний день... і насичений передусім через те, що... саме сьогодні і найближчими днями, ми так розуміємо, що навколо нашого телеканалу “NewsOne” і будуть... ну здійсниться оця вартя, оце полум'я політичних пристрастей. Вся річ у тому, що буквально відучора усі соцмережі, політикум різного роду, політики обговорюють лишень одну тему — 12 липня. Це телеміст між нашим телеканалом та телеканалом російським, і зветься він “Надо поговорить”. Цей безпосередньо привід поспілкуватися за 5 років чи не вперше став справжнім неймовірним скандалом. Набирає обертів він... і саме через це біля нашого телеканалу “NewsOne”, що розташований в місті Києві, вже анонсовані одразу декілька акцій. Перша з них розпочинається от у ці хвилини, вона анонсована однією із політичних сил, вже підвезли апаратуру і саме в такому режимі, і в режимі онлайн ми будемо працювати як тільки зможемо. Вся річ у тім, що цей телеміст телеканал «NewsOne» започаткував винятково для того, щоби люди мали змогу поговорити і підитовхнули політиків як з однієї країни, так і з іншої країни все ж таки дійти згоди щодо військового конфлікту на сході України. Людям є що сказати одне одному, і вони того прагнуть вже тривалий час — 5 років. Це жодним чином аж ніяк не інспіровано і не пов'язано із владою країни Україна, країни Російська Федерація.

Це винятково громадянська ініціатива дійти згоди і певним чином обговорити дуже важливі і болючі питання. На каналі Російської Федерації була паралель стосовно того, як відбувся перший телеміст, коли Донахью та Познер увімкнулися після такої тривалої фази протистояння, холодного протистояння між Радянським союзом і США, і ця паралель можливо не зовсім історично накладається на цю, але вона красномовно свідчить про те, що людям по обидва боки кордону українського і російського є що сказати один одному. І й що найголовніше, змусити і примусити політиків діяти у розрізі вирішення конфлікту, вирішення раз і назавжди. Телеканал “NewsOne” займає активну позицію з цього приводу, і ми безпосередньо протягом цього ефіру, очікуючи чи не очікуючи приходу гостей, будемо повертатися раз по раз до неї. Зовсім скоро ми

запустимо в живому ефірі голосування: підтримуєте ви цю ініціативу чи не підтримуєте, і зовсім скоро ми будемо безпосередньо додавати більше інформації. А поки що рухаємося далі...».

Від ведучої Альони Зінченко о 09:31 лунають такі фрази: «Треба поговорити. Чому “NewsOne” запускає телеміст з народами двох країн, а не з політиками. Крим і Донбас — це Україна, були і будуть... І всі спроби політиків, які спекулюють на темі війни, на конфронтації в суспільстві, на цей раз не пройдуть. Народ України на президентських виборах сказав тверде «ні» обмеженню свободи слова. Ідея ТЕЛЕМОСТУ викликала справжній шквал дзвінків і звернень з боку наших глядачів. **Нагадаю, саме мости Познера і Донахью у 80-х роках стали початком спілкування між народами, які через політиків перебували в стані холодної війни. Близько 70 % українців чекають прямих політичних переговорів з Росією.** Сьогодні, коли щодня гинуть українські солдати, а політики попередньої і теперішньої влади продовжують бездіяти, ми вважаємо своїм журналістським обов'язком вийти на такий відкритий діалог між народами України і Росії. **І ми хочемо змусити політиків іти на переговори заради миру.** “Треба поговорити” — це телеміст між звичайними людьми України і Росії, без політики, без політиків. Кожен зі свого боку повинен зробити крок для припинення війни. “NewsOne” робить цей крок 12 липня о 18.00, тому що Україні потрібен мир». Наведені репліки доповнює подальший діалог співведучого Олександра Шелеста та народного депутата на той момент від політичної партії «Опозиційний блок» та кандидата в депутати від партії «Опозиційна платформа — За життя»:

Олександр Шелест: «І вже навколо такої безпосередньої інформації, що точиться навколо цього телемосту, вже виникли одразу декілька ініціатив різних політичних течій і партій приїхати до телеканалу “NewsOne”, але не в студію, не в гості... а біля будівлі вже збираються люди, і одна із політичних сил вже виставила апаратуру і будуть мітингувати. З нами на зв'язку зараз Юрій Павленко, народний депутат України, представник “Опозиційної платформи — За життя” ... Як ви сприйняли новину про ініціативу журналістську телевізійну провести ТЕЛЕМІСТ, що лейтмотивом мав би... розмови не журналістів із журналістами, не політиків із політиками, а людей із людьми».

Юрій Павленко: «На мій погляд — це позитивна ініціатива, ініціатива, яка зможе сформувати ще один майданчик для переговорів, які наблизять Україну до миру. Ми бачимо, що загалом українське суспільство сьогодні готове до прямих переговорів, готове до розмови, налаштованість... нашою політичною силою “Опозиційна платформа — За життя” ... гарантує, що в разі позитивних результатів виборів мир наблизиться в Україні. Саме тому ми ініціювали і саме підтримуємо кожен майданчик і між людьми, чи між політиками чи між церквами, чи між громадськими діячами, чи між дипломатами. Чим більше буде переговорних майданчиків, тим швидше, я впевнений, в Україні настане мир».

Олександр Шелест: «І відтак хочеться запитати вас стосовно дій цього періоду політичного. Він передвиборчий, ми всі це розуміємо, і навколо цієї теми, навколо такої теми створення майданчику, що саме “NewsOne” долучився і робить перший крок у медійному плані назустріч до нього, вже мають використовувати певні політичні сили, і вже конкретні сили заявили про акцію протесту і тиску вулиці. Як ви до нього

ставитися, і наскільки ви от саме ситуацію цього ТЕЛЕМОСТУ сприймаєте як тест для влади новообраної?»

*Юрій Павленко: «Ми бачимо, що політичні сили, які представляють **партію війни** в Україні, які 5 років сіяли в країні роздор, формували політику ненависті і несприйняття не те, що між країнами, а й навіть всередині українського суспільства, сьогодні. фактично стративши підтримку українських громадян, намагаються використати цю позитивну ініціативу телеканалу “NewsOne” в своїх дрібних політичних цілях, хоча би якось мобілізувати свій електорат, щоби хоча би подолати п’ятивідсотковий бар’єр. Я переконаний, що українці дадуть належну відповідь тим політичним силам, які так і не зрозуміли, що люди втомилися від ненависті і війни, і люди хочуть миру, розвитку, люди хочуть нормального спілкування і відновлення добросусідських відносин з усіма країнами, які оточують Україну. Люди хочуть, щоб війна з України пішла. І це та позиція, яка, я впевнений, отримала підтримку і на президентських виборах, і отримає на парламентських виборах. Що стосується позиції президента Зеленського, хотілося б почути його позицію, бо він обіцяв, що рейтинги його не цікавлять, а його цікавлять мир в Україні, і заради цього він готовий зробити все. Ця ініціатива каналу, на мій погляд, повністю відповідає тому, за що голосували люди, коли обирали Зеленського. Якщо він знову сховається в куці чи під лавку, чи знову почне гратися якимись різними нечіткими заявами, я думаю, тут теж люди зможуть зробити свої висновки. Бо поки ми бачимо, на жаль, Президент Зеленський іде в колії Порошенка, хоча й менш чітко і менш переконливо».*

О 10:16 в ефірі цієї ж передачі ведучі продовжують тему телемосту між Україною та Росією:

Олександр Шелест: «І сьогодні топтема, мабуть, не один день буде тривати, це анонсований ТЕЛЕМІСТ. “Треба поговорити” — його така назва. Чому “NewsOne” запускає телеміст із народами двох країн, а не з політиками?! Крим і Донбас — це Україна... були і залишаються. І всі спроби політиків, які спекулюють на темі війни, на конфронтації в суспільстві, на цей раз не пройдуть. Народ України на президентських виборах сказав тверде “ні” обмеженню свободи слова. Ідея ТЕЛЕМОСТУ викликала справжній шквал дзвінків і звернень з боку наших глядачів. Нагадаю, саме телемости Познера і Донахью у 80-х роках минулого століття стали початком спілкування між народами, які через політиків перебували в стані холодної війни».

Альона Зінченко: «Близько 70 % українців чекають прямих політичних переговорів з Росією. Сьогодні, коли щодня гинуть українські солдати, а політики попередньої і теперішньої влади продовжують бездіяти, ми вважаємо своїм журналістським обов’язком вийти на такий відкритий діалог між народами України і Росії. І ми хочемо змусити політиків іти на переговори заради миру. “Треба поговорити” — це телеміст між звичайними людьми України та Росії без політиків. Кожен зі свого боку повинен робити крок для припинення війни. “NewsOne” робить цей крок 12 липня о 18:00, тому що Україні потрібен мир»...

Також репліки ведучих доповнюються коментарем Вадима Рабіновича: «Я думаю, что мы с вами находимся в самой сложной точке истории. Мы избрали новую власть, надеясь на мир, приостановление военных действий. А сегодня даже идея ТЕЛЕМОСТА для честного разговора... без политиков повторяю... просто люди вызывают такую

ненависть, такую реакцию. Я знаю, что сегодня всю ночь угрожали руководителям канала, их семьям, журналистам физической расправой. Это фашистские банды просто пришли в истерику, потому что могла всплыть правда о том, что мы хотим дружить, что мы не хотим воевать, мы не хотим умирать, мы хотим строить. Это, конечно, преступления сегодняшнего правительства, когда ты хочешь назвать правду — и назвать фашистов фашистами. И поэтому сегодня на угрозы журналистам не реагирует ни один правоохранительный орган, когда сегодня нынешняя власть потакает тому, что сегодня происходит. И очень важно перед выборами за две недели... что-нибудь устроить, какую-нибудь провокацию там с каналом или еще что-то, чтобы дать возможность вещать на Украину только тем каналам, которые принадлежат тем, кто сегодня рвется к власти.... И война, главное, война, без которой они не наживаются, нет у них дополнительных доходов... С глубокой озабоченностью я смотрю на ту реакцию, которая есть... мне, к сожалению, все понятно, и я прошу вас, умные люди, сделайте выводы из того, что происходит сейчас в Украине, когда мы только пытаемся что-то сделать. Сделайте вывод. Когда журналисты пытаются сделать свою работу установить мир, где политики не могут, их за это пытаются запугивать. Сделайте вывод, какую вам хотят навязать Верховную Раду, потому что партия “Голос” уже пришла к вашему каналу, это союзники Зеленского, он их отправил сюда. Поэтому что я вам хочу сказать: фашизм продолжает шагать по нашим улицам. Если мы через две недели возьмем спокойно те голоса за мир, которые мы отдали Зеленскому и отдадим их за реальный мир, тогда мы победим. ...Я считаю, что сегодня, в этой ситуации, которая реально угрожает жизни журналистам... я считаю, что идею ТЕЛЕМОСТА нужно отменить, потому что... не потому, что мы их боимся, а потому что, к сожалению, сегодня государство не может защитить от фашистов... Я считаю, что телемост вы должны отложить, как еще какой-то символ того, что мир мы восстановим, но после парламентских выборов через две недели... Только идея моста поспорила нашу страну на две части: за тех, кто за життя, и кто против».

Олександр Шелест: «... Нам, журналістам відкласти ідею ТЕЛЕМОСТУ? Чи не сприймається це як такий прогиб під тиском націоналістів та ваших політичних опонентів?»

Вадим Рабінович: «... Надо провести этот мост после выборов. Они сегодня способны на все. Они понимают, что власть уходит. Они понимают, что начнутся честные разговоры, всплывет, кто развязал войну, кто на ней наживался. Видите, как быстро закрылась тема, кто нажился на войне...».

Олександр Шелест: «... Якщо вже анонсовано, то як ми будемо виглядати після такого камбеку, такого 180-градусного розвороту? Як росіяни поставляться до неготовності говорити з ними на важкі теми, на такі, як: Крим — це Україна, українська територія має бути, Донбас — це Україна, чому відкрито ми не можемо їм говорити...».

Вадим Рабінович: «То, что вы хотели говорить с Россией о том, что Донбасс — это Украина, что Крым — это Украина, наверное, это тоже раздражает патриотов. Потому что они боятся, что всплывет то, кто продал Крым, кто развязал бойню на Донбассе. Конечно, для них это больная точка....Все видели, что вы хотели сделать какой-то шагжок к миру, никого не бойтесь ни в России, ни в Украине».

Олександр Шелест: «... У нас є чітка позиція: цей ТЕЛЕМІСТ потрібен, і він має відбутися попри протести, але ці протести мають бути мирними. Поки що ми не скасовуємо цей телеміст, шановні пані та панове, а наполягаємо як люди, що шанують свою професію, щодо важливості і необхідності і звертаємося до вас підтримати нас у голосуванні».

Наступні коментарі лунають від Сергія Шабовти: «Я був вражений більше ніж... під прапорами, в першу чергу, під прапорами видатної партії “Голос” лунають ті ж заклики, які руйнували цю державу 5 років, і ті ж наголоси. ... Я абсолютно згодний з паном Рабіновичем, на жаль, тому що така токсичність — це є маркер того, що та ж би ніби то неймовірна нова партія “Голос”... вона насправді прагне до старих цінностей. В оці бурхливі всі розмови про якісь реванші або щось — це насправді бажання жодним чином не пустити вихід правди, правди про революцію, правди про війну і ще багато інших ідей, які насправді здатні тільки вони... будучи оприлюдненими і прийнятими як конструктив, вони здатні оновити життя України. А якщо ми будемо триматися за всі ці міфи, які привели повну гидоту до влади, яка поставила Україну практично на колінах, зробили повністю залежною від якої іноземної точки зору і абсолютно не маючи права на свою, хіба можна так далі жити... **Слухайте, у нас Голова Верховної влади Парубій, відомий садист і комендант Майдану, він загрозу цю відкрито з трибуни Верховної Ради виносить..** ... І пан Білецький із абсолютно фашистською ідеологією, але в кріслі народного депутата, жодного разу не отримавши правової оцінки своїм закликам і виступам... Але цю проблему годував своїми грошима, не своїми — вкраденими у українського народу, пан Порошенко і його влада».

У тій же передачі «LIVE» з Оленою Кирик та Віталієм Диким о 15:15 (повтор о 16:18, о 20:03), останній висловлюється таким чином: «Ви знаєте топновину дня... це ситуація навколо проекту, який міг би створити прямий шлях до діалогу між Росією та Україною. Отож, ми на цьому ставимо наголос, але відразу запитаємо вас... Чи потрібен діалог України з Росією для встановлення миру?(інтерактивне опитування 94 — так, 6 — ні). Через прямі погрози ... власне фізичною розпратою журналістів та їхніх родин телеканал “NewsOne” повідомляє про скасування ТЕЛЕМАРАФОНУ “Треба поговорити”»⁴.

20. 08.07.2019 у передачі «Дикий.LIVE» Вадим Рабінович по скайпу в ефірі о 20:05 виражає таку позицію: «Теперь о том, что произошло, Я думаю, что сегодня черный день в истории Украины... Есть три вида окончания войны. Первая — это военные действия. Но мы с вами знаем, что, к глубокому сожалению или к счастью, даже не знаю, сегодня мы воевать все-таки с Россией не способны и не должны, и об этом речь не должна идти. Все — вычеркнули. ...Телемарафон без политиков, без партий, без антиукраинских каких-то не дай бог лозунгов или рассказов. Диалог о мире, о том, что не надо разжигать ненависть между народами... И на следующее утро... я открываю сегодня... люди, открываю сегодня... Верховна Рада начинается...

Парубий, значит... страшная угроза для страны, угроза над нами... Тимошенко,

⁴Відеоматеріали надані Національною Радою України з питань телебачення та радіомовлення.

Порошенко... Угроза? Какая? Что с нашей страной? Что? Я испугался. ...Канал хочет сделать мост мира. Послушайте меня. Вот эти вот... **Парубий и вся эта банда вонючая ваша, это вы — угроза для Украины, вы уничтожили мир в нашей стране. Вы убили нашу возможность подыматься с колен. И каждый раз, когда мы пытаемся остановить войну, на которой вы миллионы зарабатываете, вы начинаете орать в этой недобитой еще Верховной Раде о том, что вам не дают что-там и русские идут. О чем вы говорите? Что канал хотел спросить? Как продать родину, как вы продавали? Как продать еще что-нибудь, как вы продавали? Нет. Журналисты хотели спросить, как мы смотреть будем друг другу в глаза. Что вы хотите, скажите, вампиры, что вы хотите, вурдалаки? Вы хотите прочертить ненависть на века? Вы хотите, чтоб дети и внуки наши жили с этой ненавистью в подлой войне, в нищете, в разрухе, а вы доводывали страну, продавали землю. И привозили сюда Супрун, и всех других, которые будут нами управлять, и убивать нас. Что вы хотите, объясните? ...а сейчас я слышу: “Вы раскалываете народ тому, що ви...”. Да не мы раскалываем, а вы раскалываете. Потому что вы ни одного слова не сделали к миру, к движению, ни одного к тому, чтобы прекратить дискриминацию населения по языковому принципу. Вы заранее обрекаете нас на очередную войну...**

... А теперь вы ни о чем не думаете, как протянуть 2 недели, не сказать ни по одному вопросу, продать землю, объединиться с “Голосом”, который сегодня стоял под нашим каналом. А все, что “Голос” предлагает — это узаконить гей-браки и 20 % набросить на тех, кто по-русски разговаривает в ресторанах, и вы с ними пойдете в ту коалицию, в которой вы собираетесь ближайšie 5 лет нас вести. Куда? В гей-парад всеукраинский. На проданной земле с голой задницей бегать по Украине. Что вы делаете, очнитесь...». Ведущий Віталій Дикий продовжує розмову про початок кримінального провадження щодо телеканалу «NewsOne», додаючи: «Заяви Генерального прокурора України Юрія Луценка про пов’язаність телеканалу “NewsOne” з російським “Промсвязьбанком” — є цинічною брехнею, свідчить про його непрофесіоналізм, професійну непридатність — про це заявив народний депутат України Тарас Козак ... вибачте, що повертаємося до Луценка, але в контексті того, скажіть ... от поширення неправдивої інформації або, як кажуть, брехні — це ж дуже впливає на формування громадської думки, це така технологія?» Вадим Рабінович відповідає: «... Я до конца вообще не понимаю, как может человек, занимающий должность Генерального прокурора, нести такую околесицу... Человек цепляется за свое кресло, он хочет... вот еще лизну то Порошенко... теперь вот этого... Мы все это видим, это противно, это очень не по-людски, очень как-то брезгливость вызывает все это...

Луценко — это прошлый век. Луценко все равно, как бы он ни лизал и ни пытался вылизать кого-то, он все равно уже не останется, я ему сочувствую... Все хотят, чтобы был один канал. Вы все время хотите, чтобы вас зализывали каналы... Вы говорите: “Вы нас разделяете”. Это вы нас разделяете. Почему **Коломойский может сказать, что гражданский конфликт идет в стране и никаких российских войск там нету, и вы не возмущаетесь, не говорите, что я больше там...** Вы идете к нашему каналу... Чего же туда не ходите? Вы выбираете, куда ходить?

Это такая ложь, такая ложь, которую я не ожидал. Это такой цинизм, которого я от новой власти не ожидал. Это абсолютное нежелание идти к миру — его никто не ожидал. И самое страшное то, что дело даже не в каналах. Сейчас на ваших глазах отработана технология, как они будут не давать устанавливать мир в стране вообще. Они просто показали каждый шаг мира... моментально... почему они вцепились в канал, журналистов, которые сделали свою профессиональную и, я бы сказал, героическую работу... Журналисты, что? Призвали что-нибудь отдать? Что такое журналисты отобрали у нашей страны? Они призвали к честному диалогу, без политиков, которые завели в тупик в обе стороны, без лгунов. Просто давайте сядем и поговорим, как люди... Но это от страха перекосило их всех. Как? Если люди вдруг сядут, они смогут узнать, что нами правит кучка каких-то..., которая не отражает мнение ни одной ни другой стороны... Что не все такие идиоты, как Парубий... Вы говорили, что мир делится на Зеленского и Порошенко. Оказывается, мир делится на Зеленского, Порошенка, Парубия — с одной стороны, и нас — с другой. Вот оно — честное деление мира. А вы нас обманули опять. И такой президент, который сразу поддерживает давление на каналы, уголовные дела, закрытие каналов, это не президент XXI века, это не президент, который делает государство в смартфоне, это человек, который приведет страну к отапливанию кизьяками... всю страну, к чему вы и ведете тупой дурной политикой и вашим пещерным каким-то понятием о том, как устанавливать мир. ... Мы на этих выборах не партии будем выбирать и даже не лидеров партий, мы будем выбирать мир или войну... А сейчас, когда ясно стало, что **“Слуга народу” вместе с Порошенко и Вакарчуком против мира, то сейчас, конечно, будут выборы другие...** Поэтому мне кажется, что люди это поймут. Времени осталось мало, они нас, конечно, красиво обманули и пытаются сейчас... всячески фактически две недели протянуть, а там уже будут грабить по-человечески... Сегодня Зеленский сказал «одни будут грабить, другие грабувати». Боюсь, что вы будете грабить и грабувати одновременно. Так уж я по началу вашего правления бачу... **А что касается партии “Слуга народа”... Почему у нее падает рейтинг или повышается? Но еще нормальный у них рейтинг для того, чтобы объединится с “Голосом”, продать землю, запретить вообще разговаривать на русском языке даже где-нибудь, а 20 % — наценку тому, кто даст одно слово по-русски, а также гей-парады не забудьте. Вот все, что они пока предлагают нашей стране...** Вы, кстати, не забудьте еще закрыть рот Папе Римскому. Он еще не знает, какие вы грозные. Вчера сказал, что в Украине идет гражданский конфликт. Я думаю, что надо принять меры против Папы, а то разговорился. Закрыть там Ватикан, чо стесняться... Вперед! Я вижу, у вас хватит энергии, силы, всего остального, чтоб довести до сумасшествия страну. ...**Еще раз говорю, мы сейчас делимся на два лагеря, не на шесть, не на восемь, а на два: те, кто за життя, и те, кто против. ... Но у нас есть еще парламентские выборы, мы можем преподнести им такой сюрприз, что и Порошенко и Парубий вместе со всеми вздрогнут. Давайте дадим Украине шанс. Еще раз повторяю, давайте попробуем. ... Наши интересы совершенно разные. Данилюк — это человек Сороса, человек, который всегда Сорос приносит в любую страну — это разруха, война, нищета». На що ведучий, Віталій Дикий, зауважив: «... Я ще раз акцентую Вашу увагу: ми не боїмося, ми будемо продовжувати працювати, ми будемо боротися за мир і**

підштовхувати до таких реальних кроків наших керманців, які заявляли одне, а потім чомусь змінили риторіку на інше...». Згодом у цій же передачі ведучий звернувся по коментар до Євгена Червоненка о 20:56: «(телефонний дзвінок) Моя думка... Чувство глибокого сожалеження...Дежавю. Только вместо Корчинского прислали каких-то других и, как правило, это управляемых СБУ, потому что на каждого из них там лежит папочка, иначе б их существования без крыши СБУ или полиции не было бы... Опять вялая позиция полиции. Какой диалог? Я вообще не понимаю. Идея телемоста — я ее поддерживаю...Это удобно особенно партиям, которые с треском проиграли на президентских выборах, чтобы о чем-то показать, потому что им хвастаться перед своими избирателями нечем... Но самое главное, меня волнует и вызывает глубокое сожалежение, что государство при Порошенко полезло в Томос и получило термос. Сейчас оно лезет в частную инициативу двух субъектов частных устройств телемост между простыми людьми... Почему за то, что “NewsOne”, который подвергался гонениям при той власти... сейчас новое СБУ ссылається на то же позорное постановление Верховной Рады, по которому те депутаты, которых сейчас смоеет многих в туалет, они опять на этой базе будут преследовать каналы, арестовыватъ. Кто эти люди? Пусть представляются...Самое страшное, что сегодня произошло... Зеленский... сказал, что это может привести, что националисты сожгут или захватят канал. Этим он дал индульгенцию... Потому что после него придут вот эти с твердой рукой, националистическими лозунгами и будут мерять нас по национальности, по черепу, и отбиратъ людей правильных и неправильных...»⁵.

21. Під час прямого ефіру передачі «Великий вечір. Суб'єктивні підсумки дня» з Оленою Лукаш» 08.07.2019 о 23:34 звучать такі вислови кандидата в народні депутати від партії «Опозиційна платформа — За життя» Іллі Киви: **«5 лет страну накачивали ненавистью по отношению друг к другу... используют различные технологии, которые в принципе заставили людей ненавидеть друг друга, если каждый день человеку долбить в голову и говорит ему о том, что враги, вата или вышиватники, как угодно, то в любом случае появляется привкус ненависти, и ты начинаешь верить в то, что это враги. И вот этот митинг и реакция людей — это всего лишь результат вот этого преступного режима, который фактически уничтожил нас вот этой ненавистью»**⁶.

22. 11.07.2019 року у передачі «NEWTIME» о 06:15 (із повтором 13.07.2019 о 00:43) під час трансляції зустрічі партій «Единая Россия» та «Опозиційна платформа — За життя» Дмитро Медведев, голова російського уряду, а також очільник партії «Единая Россия», сказав: *«... И всячески поддерживаем намерения “Оппозиционной платформы — За жизнь” этот диалог восстановитъ. Он полезен. Скажу сразу же, мы имеем партнерские отношения с большим количеством партий. Это в том числе и правящие партии. Не знаю, получится ли у вас достигнуть такого результата, как у Единой России, но мы пожелаем вам успеха на выборах, включая возможность формировать правящую коалицию. Но в любом случае этот диалог необходимо поддерживать для того, чтобы он был устойчивый и носил системный характер.*

⁵Відеоматеріали надані Національною Радою України з питань телебачення та радіомовлення.

⁶Відеоматеріали надані Національною Радою України з питань телебачення та радіомовлення.

И еще раз хотел бы сказать, что мы, как люди, которые симпатизируют тем идеям, которые озвучивает “ОПЗЖ”, желаем в этом плане вам максимальных успехов...». Від Віктора Медведчука звучить у відповідь: «... Вы абсолютно правы в том, что... безусловно, мы... я думаю, по итогам этой встречи подготовим меморандум о сотрудничестве, именно междупартийном. И мы можем разговаривать в будущем о том, чтобы подготовить такой же самый меморандум о межпарламентском сотрудничестве. Но основные темы, которые сегодня интересуют нас, и, я думаю, не в малой степени это интересует и сегодня Российскую Федерацию, и не только руководство Российской Федерации, и не только руководство Госдумы но и граждан России, — это та ситуация, которая сложилась в Украине. Хотя она хорошо известна, но есть и проблемы, которые требуют разрешения. И одной из первых проблем, естественно, является проблема и вопрос мирного урегулирования... Это во главе угла стоит сегодня, поверьте нам, и на парламентской кампании, потому что страна устала от боевых действий, страна устала от той агрессии, которая сегодня... навязывалась раньше господином Порошенко, который избрал в качестве государственной политики фактически национальные идеи. Так он хотел, чтоб эта идея была возведена в этот ранг — это антироссийская истерия и пещерная русофобия. К сожалению, сегодня мы не отошли от этих позиций, и хотя нет таких острых критических соображений на эту тему, но, как правильно было уже замечено, что господин Зеленский не спешит в вопросах мира, он не спешит в вопросе восстановления прямых отношений как с Донецком и Луганском с целью мирного урегулирования, так и с Российской Федерацией, от которой сегодня зависит уровень экономического развития. И это одна из задач, которую мы ставим на партийном уровне — изменить, радикально изменить экономический курс страны. ...Знаете, недавно был показ премьерного фильма, известного в мире продюсера Оливера Стоуна, который взял гран-при в Италии, и вот в этом фильме он популяризирует определенные идеи взаимоотношений в треугольнике Россия–Украина–США. И в одном из интервью после этого премьерного показа он высказал свою точку зрения по поводу того, что он исследует ситуацию в Украине давно. Как вы помните, он снял фильм “Украина в огне”, а сейчас фильм, который снят им и который будет показан и в Украине, и в России называется “Нерассказанная история”. Так вот, в интервью в “Постфактум” он сказал, что мы анализировали ситуацию, связанную с Украиной, и вот когда Украина была в близких, в сближенных... дословный перевод звучит примерно так: “в сближенных отношениях с Украиной”, ей было намного лучше, чем тогда, когда она сблизилась с Европой и отошла от России... И здесь очень показательно является также высказывание господина Путина, президента Российской Федерации, который в этом фильме дает интервью господину Стоуну по поводу того, что сближение России с Украиной неизбежно. Я лично... и мои однопартийцы... согласен с тем, что такое сближение обязательно должно произойти. И вот для того, чтобы оно произошло, наша партия, в том числе и сейчас во время подготовки к парламентским выборам, в том числе и ставя стратегическую задачу победить на этих выборах, прийти в парламент, создать достойную фракцию, которая могла бы отстаивать эти принципы, исходит из того, что мир должен прийти в Украину. Но я хочу напомнить, что, учитывая, что мы говорим о парламенте, о выборах в парламент, я в первую

очередь хочу сказать, что форма правления в Украине — это парламентско-президентская форма правления. И поэтому от парламента, от Верховной Рады, который будет избран 21 июля, зависит как раз... законодательных актов, тех, которые положены в основу Минских соглашений. А мы это хорошо помним... **о том, что закон о выборах и закон об амнистии, и закон об особом статусе, который принят, но не введен в действие, и изменения в Конституцию, касающиеся особого статуса, где мы предлагаем автономный статус для Донбасса — это все в полномочиях парламента.** Поэтому многое будет зависеть от того, кто придет в парламента. Мы надеемся, что это не будет партия войны, как это было в этом парламенте. **И мы надеемся, что мы можем это сделать»**⁷. У зустрічі також брали участь інші кандидати (на той момент) у депутати від партії «Опозиційна платформа — За життя» Юрій Бойко, Тарас Козак та Вадим Рабінович. Також на зустрічі був присутній повноважний представник РФ у контактній групі з урегулювання ситуації на сході України в Мінську Борис Гризлов.

23. 13.07.2019 о 00:39 в ефірі новин на телеканалі «NewsOne» ведучий Вадим Ярошенко зазначає: «... *Продолжение наступления на свободу слова в Украине телеканала “112 Украина” поступают угрозы, в связи с премьерой ленты Оливера Стоуна “Нерассказанная история Украины”, который победил на международном кинофестивале в Таурмине, Сицилия. Премьера ленты запланирована на 16 июля. Из открытых источников, а также из сведений на фейсбук-странице Сергея Стерненко, руководителя общественной организации “Неравнодушные”, праворадикальной направленности, стало известно о запланированной на субботу несанкционированной акции под зданием 112-го канала. Телеканал обнародовал соответствующее заявление, в котором предупредил о возможных последствиях, вероятно, несанкционированной акции. Сотрудники телеканала также обратились в СБУ, ГПУ и Нацполицию с просьбой предоставить защиту от произвола национал-радикалов, которые путем запугивания и угроз пытаются влиять на редакционную политику телеканала накануне выборов».*

Цього ж дня в передачі «Дикий. LIVE» о 02:49 ведучий Віталій Дикий повторює наведені фрази українською: «... *Про іншу тему не менш важливу, я б навіть сказав, топновину цих днів. Продовження наступу на свободу слова в Україні. На телеканал “112 Україна” надходять погрози у зв’язку з прем’єрою стрічки Олівера Стоуна “Нерозказана історія України”, який переміг на міжнародному кінофестивалі у Таурміні, Сицилія. Прем’єра стрічки запланована на 16 липня. Сьогодні з відкритих джерел, а також з відомостей у фейсбуці, на сторінці Сергія Стретенка керівника неогромадської організації “Небайдужі”, що має праворадикальне спрямування, стало відомо про заплановану на завтра несанкціоновану акцію біля будівлі телеканалу “112”. Телеканал оприлюднив відповідну заяву, в якій попередив про можливі наслідки імовірної несанкціонованої акції. Співробітники телеканалу також звернулися до СБУ, ГПУ і Нацполіції з проханням надати захист від свавілля націонал-радикалів, які шляхом залякування і погроз намагаються впливати на редакційну політику телеканалу*

⁷ Відеоматеріали надані Національною Радою України з питань телебачення та радіомовлення.

напередодні виборів...»⁸.

24. 13.07.2019 в передачі «NEWSTIME» транслюється міжпартійна зустріч партій «Единая Россия» і «Опозиційна платформа — За життя». Дискусія відбувається між головою уряду РФ Дмитром Медведєвим, представниками партії «Опозиційна платформа — За життя» Віктором Медведчуком, Юрієм Бойком, Вадимом Рабіновичем, Тарасом Козаком та повноважним представником РФ у контактній групі по врегулюванню ситуації на сході України Борисом Гризловим о 00:43 (повтор):

Дмитрій Медведєв: *«...Естественно, мы ждем результатов выборов в Верховную Раду... И еще раз хотел бы сказать, что мы, как люди, которые симпатизируют тем идеям, которые озвучивает “ОПЗЖ”, желаем в этом плане вам максимальных успехов...».*

Віктор Медведчук: *«...И мы можем разговаривать в будущем о том, чтобы подготовить такой же самый меморандум о межпарламентском сотрудничестве. ...страна устала от боевых действий, страна, устала от той агрессии, которая сегодня навязывалась раньше господином Порошенко, который избрал в качестве государственной политики фактически национальные идеи. Так он хотел, чтоб эта идея была возведена в этот ранг — это антироссийская истерия и пещерная русофобия. ... И это одна из задач, которую мы ставим на партийном уровне — изменить, радикально изменить экономический курс страны. ...Сделать все необходимое для того, чтобы построение успешной страны в Украине было связано в первую очередь с восстановлением экономики. Мы твердо убеждены, мы — это представители “ОПЗЖ”, как и многие нормальные люди, что сделать это без участия, без сотрудничества, без прагматических экономических отношений с Российской Федерацией невозможно. И этому есть масса примеров».*

Юрій Бойко: *«... И я считаю, что мы значительно продвинулись по контракту по закупке газа напрямую минуя посредника, минуя этот виртуальный риверс, который принес много бед стране и существенно увеличил стоимость газа, входящего в страну... сценарий консорциума, который учел интерес России как поставщика газа, Украины как транзитёра и стран ЕС как потребителей, на наш взгляд, является наиболее реальным, но здесь мы будем способны перейти к практической его реализации уже после парламентских выборов, когда получим возможность влиять на процессы с точки зрения присутствия во власти, или же... парламента...».*

Дмитро Медведєв: *«... Все упражнения отдельных руководителей газовой отрасли, которые этим занимаются, они абсолютно не состоятельны, потому что вы справедливо назвали ситуацию с газом — виртуальной...».*

Борис Гризлов (уповноважений представник Росії у Мінську): *«... Мне кажется, что те идеи, которые были высказаны во время съезда вашей партии... Виктор Владимирович Медведчук тогда предложил определённую последовательность действий для выполнения минских соглашений, а минские соглашения — это тот документ, который подписан многими сторонами, но он ещё и поддержан руководством нормандского формата, он поддержан резолюцией совета безопасности ООН, и это именно тот документ, выполнение которого позволило бы решить очень сложную ситуацию, связанную с конфликтом внутриукраинским между Украиной и Донбассом. ...Я*

⁸ Відеоматеріали надані Національною Радою України з питань телебачення та радіомовлення.

думаю, что те идеи, которые заложены именно в принятии закона об особом статусе, в полном объёме, сейчас мы знаем, что из этого закона изъяты самые важные пункты, касающиеся именно автономии этой территории — это закон об амнистии, безусловно, это поправки в Конституцию, которая закрепляет все самые особые права, особый статус тех территорий, которые находятся на Донбассе. Всё это необходимо выполнять. Что очень важно? Очень важно — это переход на прямые переговоры между Киевом и соответственно между Донецком и Луганском. К сожалению, те представители, которые сегодня и предыдущие несколько лет работали во главе делегации Украины, они пытались минимизировать эти контакты и сейчас тоже самое. У нас заседает контактная группа в узком формате, и украинская сторона как можно дольше пытается обеспечить этот формат на уровне трёх представителей, то есть Украина, ОБСЕ и Россия. Мы говорим, что у вас есть возможность прямые переговоры проводить с представителями Донецка и Луганска. Они всячески уходят от этих переговоров...».

Вадим Рабинович: «... Как произошло так, что маховик ненависти раскручивается. Причём я хотел поговорить на эту тему не с точки зрения “кто виноват”, а с точки зрения “что сделать”. Что сделать так, чтобы это не отражалось на людях... Если в результате вы нас поддержите ещё в гуманитарных миссиях, которые ведёт Виктор Медведчук, в первую очередь, по освобождению пленных, я как руководитель Комитета парламента по правам человека могу сказать, что вы сделаете громадный вклад в ту разрушаемую многими, я бы сказал, нехорошими людьми, дружбу, которая есть между нашими странами...».

*Тарас Козак: «... Дмитрий Анатольевич, есть большая просьба. **Обращаемся к вам от укрАинцев, которые работают в России. Просто хотим сказать спасибо... то, что наших людей принимаете, потому что россияне, которые приезжают в Украину... они однозначно проходят тяжёлые испытания, их там берут на проверки. Спасибо, что вы не делаете так же, что российская сторона не делает то же самое с укрАинцами ...** И знаете, ещё хочу рассказать историю, которая была анонсирована у нас — в пятницу должен был состояться ТЕЛЕМОСТ между Украиной и Россией. И знаете это... журналисты между собой договорились, что пообщаться... это было... ТЕЛЕМОСТ анонсировано без политики, поговорить про жизнь. Вы, наверно, наблюдаете эту истерию, которая проходит в Украине. Наших журналистов уже вызвали на допросы, наших журналистов уже вызвали в Генеральную прокуратуру, но спасибо вашим журналистам, которые эту тему не оставляют, **потому что доля российского телевидения на Украине тоже есть... есть спутниковые тарелки, люди смотрят и люди видят правду. Потому что мы хотели поговорить без политики... но телемост не состоится. Я знаю, что...это должно быть, этот ТЕЛЕМОСТ должен был состояться на телеканале, которым я владею, но в целях безопасности мы его отменили. Такой ТЕЛЕМОСТ, я знаю, должен быть. Сегодня утром смотрел, что он состоится в пятницу соответственно на российском телевидении, так что спасибо, коллеги, за поддержку. Я думаю, что после выборов народ Украины даст оценку партии войны, и они не будут в парламенте и мы продолжим наше общение».***

Дмитро Медведёв: «... По поводу ТЕЛЕМОСТА Вы сказали, что это истерия. Я бы сказал, что это паранойя. Это параноидальное поведение. И вот это все юридическое

фиглярство, которое вокруг этого развернулось, мне Виктор Владимирович рассказывал, с возбуждением уголовных дел по измене Родины. ...Я вот вспоминаю... если подзабыл кто-либо... эти телемосты были между Советским Союзом и США. Которые вели, соответственно, Познер и Донахью. Но это же происходило на каком фоне... Это происходило на фоне того, как в определенный период развивались отношения между Советским Союзом и США. Когда в шутку Президент Дональд Рейган сказал: я только что отдал приказания нанести ракетные удар по Советскому Союзу. Он повернулся и сказал: это шутка... Но мы понимаем, до какого уровня дошло противостояние между системами в начале 80-х годов. Но все это закончилось ТЕЛЕМОСТАМИ. Тогда никто уголовных дел не возбуждал на эту тему. Поэтому все это очень прискорбно, и я, действительно, искренне надеюсь, что вот **эти странные тенденции и эти странные поступки, которые совершают представители, как вы сказали, партии войны, довольно активно проявляющие себя в вашей стране, они все-таки останутся в прошлом, и что контакты между людьми они, действительно, будут прежними.** Это на самом деле исключительно важно, здесь мне трудно что-либо возразить. Что ж касается правил по работе на территории Российской Федерации, но мы с вами понимаем, что все это, естественно, находится в определенной рамке взаимоотношений, но, конечно, мы, как вы обратили внимание, не стали отвечать на многие очень странные решения зеркально. Ведем себя достаточно спокойно, но единственное, что было сделано, это после того, как Украина присоединилась к европейским санкциям, нам пришлось ввести обратные санкции и то только потому, что такие обратные санкции ввели против Европейского Союза».

Віктор Медведчук: «.. Я вспомнил, несколько лет тому назад Владимир Владимирович Путин пригласил на заседание Валдайского клуба, который проходил в Сочи, и вот на вопрос, кстати, одного из представителей Украины, когда его спросили: а всё-таки, что произошло в отношениях между Украиной и Россией, и как вообще видится будущее этих отношений? Это было, кажется, в 16-м году, Владимир Владимирович сказал такие слова, ну они мне кажутся не просто знаковые, а кардинально определяющие характер и содержание этого, он сказал: **“Нас сначала стравили, разъединили, и теперь пытаются это всё зафиксировать, чтоб так оставалось на многие годы. Так вот в продолжении, мы сами в этом виноваты, и мы должны исправить эту ошибку как одна, так и другая сторона. Я сторонник подобных слов, я сторонник того, что это надо делать и вот наша партия "Оппозиционная платформа — За жизнь" стоит твёрдо, уверенно на этом пути”**».

Дмитрій Медведєв: «... Я могу только присоединиться к тому, что сказал Виктор Владимирович. Правильные слова. Но, наверное, есть еще понятная для всех истина — все споры всегда заканчиваются миром. **Соседи, близкие народы не могут создавать свое будущее на ненависти, это и противоестественно и абсолютно бессмысленно.** Я абсолютно согласен, коллеги, вот со всеми вами, что этот период... он точно пройдет и наступит совершенно другой период. Вопрос только в том, когда? **А вот это в значительной мере зависит от тех, кто принимает решение. Мы надеемся, что такие решения будете принимать вы**»⁹.

⁹Відеоматеріали надані Національною Радою України з питань телебачення та радіомовлення.

25. 13.07.2019 о 02:19 у випуску новин звучить коментар народного депутата Вадима Рабіновича: «... *Такой антинародной, такой не принявшей ни одного закона в пользу народа Украины Рада не было никогда. Я очень хочу, чтобы такой глупости не сделали в новой Верховной Раде. Я хочу, чтобы мы, когда хотим поменять страну, изменить страну, понимали одно: менять надо не шило на мыло или мыло на шило. Менять надо разум на разум*»¹⁰.

26. Також упродовж передвиборної кампанії «NewsOne» трансливав агітаційні ролики такого змісту¹¹:

а) 01.07.2019 о 20:08: «*Стара влада привела в Україну війну та збагатіла на корупції. Нинішня влада не спроможна досягти миру та повторює гіркі помилки старої. Ми проведемо мирні переговори з Донецьком, Луганськом і Москвою та повернемо в країну мир. “Опозиційна платформа — За життя” — єдина, що здатна відновити мир!*»;

б) 01.07.2019 о 19:18: «*Попередня влада знущала з людей. Нинішня — повторює помилки старої та не здатна зупинити страждання. Рішення є у “Опозиційної платформи — За життя”: через прямі переговори з Росією ми домовились про зниження вартості газу на 25 %. “Опозиційна платформа — За життя” — єдина, що зможе знизити тарифи!*»;

в) 01.07.2019 о 21:00: «*Стара влада підірвала економіку (на екрані виведено надпис “Попередня влада підірвала економіку”) України. Мільйони українців з межею бідності. Нинішня влада не здатна це подолати, бо повторює помилки старої. Тільки “Опозиційна платформа — За життя” здатна відновити економіку, відбудувати промисловість. “Опозиційна платформа — За життя” — єдина, що здатна відновити мир!*».

II. Регулювання

1. Конституція України

Стаття 34. Кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань.

Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати й поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб — на свій вибір.

Здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Європейська конвенція з прав людини)

Стаття 10. Свобода вираження поглядів

1. Кожен має право на свободу вираження поглядів. Це право включає свободу

¹⁰Відеоматеріали надані Національною Радою України з питань телебачення та радіомовлення.

¹¹Відеоматеріали надані Національною Радою України з питань телебачення та радіомовлення.

дотримуватися своїх поглядів, одержувати і передавати інформацію та ідеї без втручання органів державної влади і незалежно від кордонів. Ця стаття не перешкоджає державам вимагати ліцензування діяльності радіомовних, телевізійних або кінематографічних підприємств.

2. Здійснення цих свобод, оскільки воно пов'язане з обов'язками і відповідальністю, може підлягати таким формальностям, умовам, обмеженням або санкціям, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі, для захисту репутації чи прав інших осіб, для запобігання розголошенню конфіденційної інформації або для підтримання авторитету і безсторонності суду.

3. Закон України «Про телебачення і радіомовлення»

Стаття 6. Неприпустимість зловживання свободою діяльності телерадіоорганізацій

1. Телерадіоорганізації в інформаційних блоках зобов'язані подавати інформацію про офіційно оприлюднену у будь-який спосіб позицію всіх представлених в органах влади політичних сил.

2. Не допускається використання телерадіоорганізацій для:

- закликів до розв'язування агресивної війни або її пропаганди та/або розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті;..
- пропаганди винятковості, зверхності або неповноцінності осіб за ознаками їх релігійних переконань, ідеології, належності до тієї чи іншої нації або раси, фізичного або майнового стану, соціального походження.

6. Відповідальність за зміст програм та передач несе керівник телерадіоорганізації або автор (автори) програми та / чи передачі.

7. У випадках, передбачених законодавством України, відповідальність за зміст окремих передач можуть нести інші особи.

Стаття 50. Діяльність телерадіоорганізацій під час виборчого процесу

1. Особливості діяльності телерадіоорганізацій під час виборчого процесу регулюються **законодавством про вибори.**

Стаття 59. Обов'язки телерадіоорганізації

1. Телерадіоорганізація зобов'язана:

- в) поширювати об'єктивну інформацію.

4. Закон України «Про інформацію»

Стаття 28. Неприпустимість зловживання правом на інформацію

1. Інформація не може бути використана для закликів до повалення конституційного ладу, порушення територіальної цілісності України, пропаганди війни, насильства, жорстокості, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини.

5. Закон України «Про вибори народних депутатів»

Стаття 63. Основні засади інформаційного забезпечення виборів

3. **Виборчі комісії, засоби масової інформації та інформаційні агентства, органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, об'єднання громадян та інші особи при поширенні інформації про вибори, яка не є передвиборною агітацією відповідно до статті 68 цього Закону, зобов'язані дотримуватися об'єктивності, неупередженості, збалансованості, достовірності, повноти і точності інформації.**

Стаття 66. Засади участі засобів масової інформації та інформаційних агентств в інформаційному забезпеченні виборів

1. Під час виборчого процесу засоби масової інформації розміщують інформаційні матеріали на замовлення Центральної виборчої комісії та окружних виборчих комісій на підставі відповідних договорів, укладених із зазначеними комісіями.

2. Інформаційні агентства та засоби масової інформації поширюють повідомлення про перебіг виборчого процесу, події, пов'язані із виборами, базуючись **на засадах достовірності, повноти і точності, об'єктивності інформації та її неупередженого подання.**

Інформаційні агентства, засоби масової інформації, що поширюють інформацію про події, пов'язані із виборами, не можуть допускати замовчування суспільно необхідної інформації, що стосується цих подій, якщо вона була їм відома на момент поширення інформації. Інформаційні агентства, засоби масової інформації зобов'язані поширювати **інформацію про вибори відповідно до фактів, не допускаючи перекручування інформації.** Засоби масової інформації та інформаційні агентства повинні намагатися **отримувати інформацію про події, пов'язані з виборами, з двох і більше джерел, віддаючи перевагу першоджерелам.**

3. Засоби масової інформації, інформаційні агентства **мають збалансовано висвітлювати коментарі всіх партій та кандидатів у депутати щодо подій, пов'язаних із виборами.**

4. **Телерадіоорганізації самостійно визначають кількість ефірного часу, присвяченого висвітленню фактів та подій, пов'язаних з виборчим процесом. У зазначених матеріалах телерадіоорганізаціям заборонено виокремлювати у своєму ставленні певних суб'єктів виборчого процесу чи надавати їм привілеї.**

Стаття 68. Форми і засоби передвиборної агітації

1. Передвиборна агітація — це здійснення будь-якої діяльності з метою спонукання виборців голосувати за або не голосувати за певного кандидата у депутати або партію — суб'єкта виборчого процесу. Передвиборна агітація може здійснюватися в будь-яких формах і будь-якими засобами, що не суперечать Конституції України та законам України.

2. Передвиборна агітація може проводитися у таких формах:

4) **оприлюднення в друкованих та аудіовізуальних (електронних) засобах масової інформації політичної реклами, виступів, інтерв'ю, нарисів, відеофільмів, аудіо- та відеокліпів, інших публікацій та повідомлень;**

8) **публічні заклики голосувати за або не голосувати за партію — суб'єкта виборчого**

процесу, кандидата у депутати або **публічні оцінки діяльності цих партій чи кандидатів у депутати;**

10) в інших формах, що не суперечать Конституції України та законам України.

5. Не вважається передвиборною агітацією здійснення партією, яка не має статусу суб'єкта виборчого процесу, заходів, зазначених у пунктах 1-7, 9 частини другої цієї статті, з метою **популяризації власної діяльності чи роз'яснення своєї позиції за умови, що під час таких заходів жодним чином не згадуються партії — суб'єкти виборчого процесу та кандидати у депутати, а також положення передвиборчих програм.**

12. Юридичні та фізичні особи — розповсюджувачі зовнішньої реклами повинні забезпечити **рівний доступ та рівні умови для партій — суб'єктів виборчого процесу, кандидатів у депутати до розміщення агітаційних матеріалів (політичної реклами) з використанням носіїв зовнішньої реклами.**

Стаття 71. Загальний порядок використання засобів масової інформації

1. Передвиборна агітація з використанням засобів масової інформації усіх форм власності проводиться з **дотриманням принципу рівних умов та в порядку, передбаченому цим Законом.**

2. Передвиборна агітація у засобах масової інформації, у тому числі політична реклама, повинні здійснюватися у **формах та з дотриманням вимог та обмежень, встановлених цією статтею та статтями 68, 70, 72-74 цього Закону.**

3. Партія, кандидати у депутати від якої зареєстровані у загальнодержавному окрузі, кандидат у депутати в одномандатному окрузі мають право користуватися засобами масової інформації державної та комунальної форми власності на умовах, передбачених цим Законом.

Стаття 72. Порядок використання електронних (аудіовізуальних) засобів масової інформації

10. Ефірний час за рахунок коштів виборчого фонду надається на підставі угоди, що укладається від імені партії чи кандидата у депутати в одномандатному окрузі розпорядником поточного рахунку виборчого фонду з телерадіоорганізацією будь-якої форми власності. Без укладення такої угоди та надходження коштів на рахунок телерадіоорганізації надання ефірного часу забороняється.

11. Телерадіоорганізації зобов'язані здійснювати аудіо-, відеозаписи усіх передач, що містять передвиборну агітацію, і зберігати їх протягом тридцятиденного строку з дня офіційного оприлюднення результатів виборів.

Стаття 74. Обмеження щодо ведення передвиборної агітації

6. Поширення у будь-якій формі матеріалів, що містять заклики до ліквідації незалежності України, зміни конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підриву її безпеки, незаконного захоплення державної влади, **пропаганду війни, насильства та розпалювання міжетнічної, расової, національної, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення, забороняється.**

7. Засобам масової інформації, їх посадовим та службовим особам і творчим працівникам під час виборчого процесу у своїх матеріалах і передачах, не обумовлених угодами, укладеними відповідно до вимог частин п'ятої та десятої статті 72 і частин другої та сьомої статті 73 цього Закону, **забороняється агітувати голосувати за або не голосувати за партії, кандидатів у депутати чи поширювати інформацію, яка має ознаки політичної реклами, безоплатно або яка оплачена з джерел, не передбачених законом, а так само поширювати будь-яку інформацію з метою спонукання виборців голосувати за або не голосувати за певного суб'єкта виборчого процесу.** Авторам і ведучим телерадіопередач, які є кандидатами у депутати, під час виборчого процесу також забороняється у телерадіопередачах вести передвиборну агітацію.

10. Забороняється **розповсюдження завідомо недостовірних або наклепницьких відомостей про партію — суб'єкта виборчого процесу або про кандидата у депутати, недостовірний або наклепницький характер яких встановлено у судовому порядку.**

17. Включення до **інформаційних теле- і радіопрограм (випусків новин) передвиборних агітаційних матеріалів партій, у тому числі політичної реклами, забороняється. Усі матеріали передвиборної агітації повинні бути відокремленими від інших матеріалів і означені як такі.**

20. Засоби масової інформації **не несуть відповідальності за зміст передвиборної агітації, яка була розміщена відповідно до угод із замовниками, крім випадків, передбачених:**

- 1) частиною п'ятою цієї статті;
- 2) частиною дев'ятою цієї статті, якщо засобу масової інформації було достовірно відомо про наявність відповідного рішення суду.

6. Кодекс етики українського журналіста

6. Повага до права громадськості на повну та об'єктивну інформацію про факти та події є найпершим обов'язком журналіста. Журналісти та редактори повинні здійснювати кроки для перевірки автентичності усіх повідомлень, відео- та аудіоматеріалів, отриманих від представників загалу, фрилансерів, прес-служб та інших джерел.

9. Факти, судження та припущення мають бути чітко відокремлені одне від одного. Неприпустимим є розповсюдження інформації, що містить упередженість чи необґрунтовані звинувачення.

7. Резолюція ПАРЄ 1003 (1993) «Про етичні принципи журналістики»

4. Поширення повідомлень має базуватися на принципі достовірності, що забезпечується відповідними засобами перевірки й доказів, а також на неупередженості подання, опису й розповіді. Чутки не повинні бути складовою повідомлень. Заголовки та виклад повідомлень мають відображати сутність представлених фактів і даних якомога точніше.

21. Отже, журналістика не повинна змінювати правдиву й неупереджену інформацію або чесні думки, використовувати їх на користь ЗМІ, намагаючись створити чи сформувану громадську думку, оскільки законність журналістики ґрунтується на ефективній повазі основоположного права громадян на інформацію як складовій поваги

демократичних цінностей. Тому журналістика, пов'язана із законними розслідуваннями, обмежується достовірністю й чесністю інформації та думок і є несумісною з журналістськими кампаніями, що проводяться на підставі заздалегідь випрацюваних позицій і спеціальних інтересів.

8. Рекомендація № R (99) 15 Комітету Міністрів державам-членам щодо заходів щодо висвітлення виборчих кампаній у медіа

II. Заходи, що стосуються мовлення

1. Загальні рамки

Під час проведення виборчих кампаній нормативні рамки мають заохочувати й полегшувати процес плюралістичного висловлення думок засобами мовлення.

Поряд із повагою редакційної незалежності телерадіомовників нормативні рамки мають також закріпити обов'язок мовників висвітлювати виборчі кампанії в усіх програмах правдиво, зважено й неупереджено. Цей обов'язок стосується як мовників державного сектора, так і приватного у відповідних зонах трансляції.

III. Оцінка дотримання вимог законодавства України

1. В Україні тривалий час точиться дискусія щодо протидії інформаційним загрозам та застосування ефективних та пропорційних заходів регулятором. І все це відбувалося, зокрема, й під час двох виборчих кампаній, що вносить свої корективи до аналізу діяльності медіа. Враховуючи вищесказане, Незалежна медійна рада вважає за доцільне розглянути надані передачі в контексті відповідності стандартам висвітлення інформації у передвиборний період, можливого зловживання свободою слова, а також питання дотримання правил поширення агітації.

2. Варто також зауважити, що сюжети телеканалу «NewsOne» неодноразово підлягали оцінці Незалежної медійної ради на предмет [поширення маніпуляцій і дезінформації](#), [порушення стандартів збалансованості та достовірності](#), [наявності мови ворожнечі](#) тощо. Причому телеканал за останні два роки отримував численні попередження та один раз був оштрафований регулятором (§10). Саме тому постійну контраверсійну діяльність телеканалу «NewsOne» можна розглядати як індикатор у питанні визначення меж свободи слова та можливих зловживань цим правом.

A. Щодо стандартів висвітлення інформації в передвиборний період телеканалом

3. Право на свободу вираження передбачене Європейською конвенцією (стаття 10), як і право на вільні вибори, які забезпечують вільне вираження думки народу, передбачене статтею 3 Протоколу № 1 Конвенції. Згадані права, безперечно, пов'язані між собою, та передбачають, що думки та інформація мають вільно рухатися в суспільстві. При цьому у випадку конфлікту цих прав логічними є обмеження для свободи вираження, що встановлюються в передвиборний період. У питанні визначення балансу між згаданими правами Конвенція перекладає повноваження на держави-члени, які на власний розсуд регулюють ці моменти залежно від особливостей виборчої системи кожної з країн.

4. У [Рекомендації № R\(99\) 15 Комітету Міністрів](#) встановлено, що *«приватні мовники під час виборчих кампаній повинні бути особливо правдивими, зваженими й неупередженими в програмах новин і поточних подій, зокрема в дискусійних програмах,*

таких як інтерв'ю або дебати». Ба більше, у справі [Jersild v. Denmark](#) Європейський суд з прав людини зазначає: «Загальновизнано, що **аудіовізуальні медіа часто мають набагато більш безпосередній та потужний ефект, ніж друковані**» (§31).

5. [Кодекс належної практики у виборчих питаннях](#), розроблений Венеційською комісією у 2002 році, встановлює **принципи нейтральності медіа та рівних можливостей**. Більше того, [Рекомендація CM/Rec\(2007\)15 Комітету Міністрів Ради Європи](#) передбачає, що всі медіа заохочуються розробляти власні політики та інкорпорувати в них **професійні та етичні стандарти під час проведення передвиборчих кампаній**, включаючи, зокрема, принципи поваги до людської гідності та недискримінації. Ці стандарти повинні відображати їхню особливу роль та обов'язки в демократичних процесах. Із цього випливає, що збалансованість та об'єктивність висвітлення повинні також розроблятися й самими медіа. При цьому в рішенні [Orlovskaya Iskra v. Russia](#), де видавця газети комуністичної партії РФ «Орловская Искра» оштрафували за публікацію критичних статей про опонентів, посилаючись на підзаконні акти щодо регулювання агітації, ЄСПЛ визнав порушення свободи вираження. Суд вказав, що законодавство РФ «не містило жорстких вимог щодо неупередженості, нейтралітету та рівності ставлення під час виборчого періоду». Однак Європейський суд наголошує, що роль преси не обмежується лише її використанням як засобу комунікації, але включає здійснення свободи преси на основі вільного редакційного вибору щодо суспільно-дискусійних тем. Зокрема, обговорення кандидатів дозволяє громадянам зробити усвідомлений вибір. Попри це, на **медіа покладається обов'язок діяти добросовісно з метою надання точної та достовірної інформації відповідно до стандартів етичної журналістики та меж щодо захисту репутації чи конфіденційної інформації** (§129–131).

6. Стаття 9 Редакційного статуту телекомпанії ТОВ «НОВИНИ 24 ГОДИНИ» передбачає принцип збалансованості — прямою залежністю між рівнем суспільного інтересу до певної події та рівнем її висвітлення з одного боку, а з іншого боку — рівним ставленням до всіх суспільних і політичних сил і діячів, і дотримуватися правил щодо нейтралітету та ступеню збалансованості. А також стаття 14 статуту передбачає, що свобода творчої діяльності обмежується вимогами законодавства до змісту поширюваної інформації. Крім того, зміст інформації, що поширюється на території України, регулюється в т. ч. законодавством про вибори.

7. Отже, аналізуючи застосування принципів збалансованості, Європейський суд з прав людини в рішенні [Communist Party of Russia and others v. Russia](#) вважає прийнятною можливість опозиційних політичних сил доносити свої політичні меседжі через канали, які вони контролювали, наголошуючи на тому, що одночасно виборці мали змогу отримувати інформацію з абсолютно різних джерел. При цьому, оцінюючи забезпечення принципу рівних можливостей для кандидатів на телебаченні, Європейський суд зважав і на результати проведених виборів.

8. Іншим аспектом, що постає під час передвиборних кампаній, є критика опонентів. Європейський суд неодноразово наголошував у своїх справах ([Handyside, Stoll](#) (§ 101), [Morice \[GC\]](#) (§ 124), [Pentikäinen](#) (§ 87), [Bédat \[GC\]](#) (§48)), що право на свободу вираження також захищає ідеї, які ображають, шокують або турбують. Крім того, в рішенні про прийнятність [Haider v. Austria](#) зазначено, що межі прийнятної критики є, відповідно,

ширшими стосовно політиків, які діють як публічні особи, аніж щодо приватних осіб. Однак у питанні цитування в медіа інших осіб Європейський суд має застереження. У рішенні [Ólafsson v. Iceland](#) ЄСПЛ, окрім всього іншого, повторює, що загальна вимога для журналістів систематично та формально дистанціюватися від змісту цитати, яка може образити, спровокувати інших чи зашкодити їхній репутації, не узгоджується з роллю преси в наданні інформації про поточні події, думки та ідеї. Водночас покарання журналіста за допомогу в поширенні заяв, висловлених іншою особою в інтерв'ю, було би серйозною перешкодою для роботи преси в обговоренні питань, що становлять суспільний інтерес, а отже не повинне застосовуватись, якщо для цього не існують особливо вагомні причини (§56).

9. Аналізуючи сюжети, наведені у зверненні від Національної ради, а також згадуючи попередні рішення щодо телеканалу «NewsOne», можна вести мову про симпатії телеканалу «NewsOne» до партії «Опозиційна платформа — За життя» та її представників. Це очікувано, оскільки [кінцевим власником телеканалу](#) є член згаданої партії Тарас Козак. Така прихильність телеканалу не відповідає стандартам, за якими аудіовізуальні медіа мають бути неупередженими і збалансованими. Прихильність ілюструється такими прикладами, як трансляція телеканалом партійного з'їзду «ОПЗЖ» у своєму ефірі 06.06.2019, міжпартійної зустрічі «ОПЗЖ» та партії «Единая Россия» 11.07.2019 та 13.07.2019, а також активне використання коментарів членів «ОПЗЖ» чи інших прихильних до них осіб. Упродовж аналізованого часу та в наданих сюжетах телеканал сприяв поширенню маніпулятивних тез, які не мали посилань на джерело, використовував прийом посилення на третє джерело для посилення значущості повідомлень (посилання на італійську агенцію), а також регулярно запрошував гостей, які дозволяли собі не лише шокуючу риторику щодо своїх опонентів, але й поширювали мову [ворожнечі другого рівня](#) за класифікацією міжнародної організації «Артикль 19» (мова ворожнечі, що не тягне за собою дії, що є злочином).

В. Застосування принципів щодо збалансованого висвітлення, агітації та основні порушення

10. **Підбір гостей.** Телеканал «NewsOne» протягом тривалого періоду використовує прийом, за яким запрошують групу головомовців, що коментують політичну ситуацію у країні, міжнародні відносини та інші питання. При цьому Незалежна медійна рада у своїй [рекомендації](#) наголошувала, що *«залучення експертів є одним із основних інструментів досягнення балансу представлення альтернативних точок зору на проблему через надання **незаангажованої** думки ззовні».*

Натомість запрошення осіб-однопартійців або людей, що відкрито підтримують діяльність партії, до якої телеканал має прихильність, не може вважатися незаангажованістю. Так, серед запрошених до коментування осіб є: колишній депутат Харківської міської ради Андрій Лесик, який водночас є соратником Віктора Медведчука; Євген Червоненко, міністр транспорту і зв'язку у 2005–2007 роках; Вадим Рабинович, співголова партії «Опозиційна платформа — За життя»; Юрій Бойко, співголова партії «Опозиційна платформа — За життя»; Віктор Медведчук, голова політради цієї ж партії. Зазначені особи є [регулярно запрошуваними та / або цитованими](#) на цьому телеканалі. Попри те, що запрошення таких осіб як політиків є прийнятним,

обговорення таких чутливих питань як ціна на газ, мовні питання, реформи без залучення незалежних експертів є маніпуляцією, яка свідомо вводить в оману глядача, який не може почути фахову думку щодо цих питань.

10.1 Застосування маніпулятивних прийомів в ефірах телеканалу. Інформаційне та виборче законодавство України передбачає вимогу точності поширеної інформації. Попри це, впродовж досліджуваного періоду в передачах «NewsOne» звучать такі репліки:

- *«... Что на Донбассе не будут действовать ни законы о украинизации, ни о декоммунизации, ничего такого, что за 5 лет гуманитарной сферы, которую напиринимала власть Порошенко, Парубия, и так далее»* (§18, Олег Волошин, під час трансляції передачі «Український формат» від 03.07.2019 о 20:31). Така теза є маніпулятивною, адже вибране формулювання дозволяє дійти висновку, що чинні закони України можуть не поширюватися на територію Донбасу, тимчасом як той чи інший закон не визначає особливостей застосування на окремих територіях;
- *«Закон об украинизации»* (там само). Такого нормативно-правового акту не може існувати, ба більше, маніпулювання такою назвою свідчить про певну зміну статусу, начебто щось є неукраїнським і примусово українізується;
- *«Телеміст телеканал “NewsOne” започаткував винятково для того, чтобы люди мали змогу поговорити і підштовхнули політиків як з однієї країни, так і з іншої країни все ж таки дійти згоди щодо військового конфлікту на сході України»,* — зазначена теза намагається агресію РФ виставити за безликий конфлікт, де роль агресора нівелюється, а відповідальність рівною мірою покладається на обидві сторони: агресора та жертву збройної агресії відповідно;
- *«Нагадаю, саме мости Познера і Донахью у 80-х роках стали початком спілкування між народами, які через політиків перебували в стані холодної війни»* (§19, 08.07.2019 о 09:20 під час трансляції передачі «LIVE» із ведучими Альоною Зінченко та Олександром Шелестом) — таке порівняння є маніпулятивним, адже холодна війна стосувалася протистояння та боротьби за світове домінування між державами, а в ситуації України є пряма незаконна анексія й окупація частини території української держави з боку РФ;
- *«Коли щодня гинуть українські солдати, а політики попередньої і теперішньої влади продовжують бездіяти»* (там само), — теза не підкріплена жодними даними, як і відсутністю аналізу дій, які би мали бути надані політиками;
- *«Кожен зі свого боку повинен зробити крок для припинення війни»* (там само), — виставляє Україну як сторону, що несе відповідальність за війну, а не веде захист власної території від зовнішньої агресії;
- *«Это, конечно, преступления сегодняшнего правительства, когда ты хочешь назвать правду — и назвать фашистов фашистами».* Слід зауважити, що означення «фашистський» застосовується до режиму, що існував в Італії у 20–40-х роках ХХ ст. У широкому розумінні фашизмом називають режими й рухи, що перестали існувати із закінченням Другої світової війни (ДСВ), натомість для рухів, що виникли після ДСВ, використовується поняття «неофашизм». Разом із тим промовець не зазначає, хто забороняє назвати йому історичних фашистів, на

кшталт Муссоліні, фашистами;

- «*Партия “Голос” уже пришла к вашему каналу, это союзники Зеленского, он их отправил сюда*» (§19, о 10:16, 08.07.2019 під час трансляції передачі «LIVE» із ведучими Альоною Зінченко та Олександром Шелестом, коментар Вадима Рабіновича). Зазначена теза не підкріплена жодним доказом, а опозиція «Голосу» в парламенті IX скликання лише підтверджує її нікчемність, натомість намагається прив'язати протестувальників до посилу «*фашизм продолжает шагать по нашим улицам*» (там само);
- «*Видите, как быстро закрылась тема, кто нажился на войне...*» (§19), — гість не наводить жодної інформації про те, хто відкрив тему, в чому конкретний предмет обговорення і хто закрити тему;
- «*Под прапорами видатной партии “Голос” лунают те же заклинания, которые рушили эту державу в пять лет*», — попри фактор війни, Україна не лише вистояла як держава, але й показує здатність проведення [демократичних виборів](#), [економічне зростання](#);
- «*Парубий и вся эта банда вонючая ваша, это вы — угроза для Украины, вы уничтожили мир в нашей стране. Вы убили нашу возможность подыматься с колен*» (§20), — п. Рабінович не вказує на [факт підготовки анексії Криму](#), [провокацію з островом Тузла](#), [захоплення маяків у Криму](#). Гість свідомо переводить фокус з країни-агресора на голову ВРУ;
- «*Потому что вы ни одного слова не сделали к миру, к движению, ни одного к тому, чтобы прекратить дискриминацию населения по языковому принципу*», — п. Рабінович не вказує, в чому саме полягає дискримінація та факти такої дискримінації. При тому, що щоденно російська мова звучить у публічному просторі без жодних репресій;
- «*Минуя этот виртуальный реверс, который принес много бед стране и существенно увеличил стоимость газа*» (§24). Згадана репліка звучить від п. Юрія Бойка, вже співголови депутатської фракції «ОПЗЖ». Наведену цитату можна вважати маніпулятивною: пан Бойко говорить далі у своїй промові про те, що «ОПЗЖ» вдалося домовитися про кращу ціну з Росією, ніж ту, за яку зараз Україна купує газ на відкритих торгах у ЄС. Цю інформацію [спростувала](#) пресслужба «Нафтогазу» ще в березні 2019 року, вказуючи, що російські колеги вже мусять продавати газ за більшою знижкою, ніж тією, яку запропонували п. Медведчуку (48 % проти 25 %), а також за нижчою ціною за кубометр газу;
- «*Связанную с конфликтом внутриукраинским между Украиной и Донбассом*» (§24, Борис Гризлов). У цій ситуації уповноважений представник від РФ у Мінських переговорах в ефірі українського телеканалу прямо заявляє про те, що Донбас є окремим суб'єктом, а також акцентує увагу на тому, що війна на Донбасі має ознаки громадянської.

10.2 **Агітація.** Поруч із вищенаведеними прикладами, які слід розцінювати як маніпуляції з боку гостей і частково ведучих телеканалу, телеканал дозволяв гостям висловлювання, які можуть мати ознаки мови ворожнечі. Частина такої ворожнечі спрямована конкретно проти п'ятого президента України Петра Порошенка, голови ВРУ 8-го скликання Андрія Парубія, частина спрямована на частину суспільства, що

є опонентами «ОПЗЖ». В ефірі телеканалу представники «ОПЗЖ» гостро критикують діяльність партії «Європейська солідарність» та її кандидатів Петра Порошенка та Андрія Парубія, партій «Голос», «Слуга народу» та їхній електорат (п. 13, Ілля Кива: **«партия человека, который погрузил буквально еще недавно, будучи на должности Президента страны, страну в хаос, в нищету, в войну, полил ее кровью, разворовал армию, поменял вывеску, написал “Европейская солидарность Петра Порошенко”, набрал туда упырей, которые фактически участвовали в этом бандформировании, которые уничтожили нашу страну, и пожалуйста — поменял вывесочку, имеет деньги на кампанию. Это тот человек, который был уличен в мародерстве, это человек — преступник, предатель родины, понимаете как, и он 7,2 % имеет.....Я вас очень попрошу! Не пустите врагов, которые уничтожали ваши жизни еще раз к власти...»**); п. 16, Руслан Коцаба: **«... Звісно, невідомі, як ми їх називаємо “порохоботи”, “чекушка”, тобто тих 25 %, які все ніяк не можуть змиритися з програшом свого, як то кажуть “вдохновителя” Порошенка»**); п. 19, Сергій Шабовта: **«Слушайте, у нас Голова Верховної влади Парубій, відомий садист і комендант Майдану, він загрозу цю відкрито з трибуни Верховної ради виносить...»**; п. 18, Вадим Рабінович: **«Парубий и вся эта банда вонючая ваша, это вы — угроза для Украины, вы уничтожили мир в нашей стране. Вы убили нашу возможность подыматься с колен. И каждый раз, когда мы пытаемся остановить войну, на которой вы миллионы зарабатываете, вы начинаете орать в этой недобитой еще Верховной Раде о том, что вам не дают что-там и русские идут»**); п. 20, Вадим Рабінович: **«А что касается партии “Слуга народа”... Почему у нее падает рейтинг или повышается? Но еще нормальный у них рейтинг для того, чтобы объединится с “Голосом”, продать землю, запретить вообще разговаривать на русском языке даже где-нибудь, а 20% — наценку тому, кто даст одно слово по-русски, а также гей-парады не забудьте. Вот все, что они пока предлагают нашей стране...»**; п. 24, Тарас Козак: **«... Я думаю, что после выборов народ Украины даст оценку партии войны, и они не будут в парламенте и мы продолжим наше общение)...»** Варто зазначити, що, згідно зі статтею 68 ЗУ «Про вибори народних депутатів», публічна оцінка діяльності суб'єктами виборчого процесу (тут: Вадимом Рабіновичем, Іллею Кивою) кандидатів у депутати (тут: Петра Порошенка, Андрія Парубія) чи партій («ЄС», «Голос», «Слуга народу») є однією з форм агітації (п. 8, ст. 68).

11. Крім того, в ефірах неодноразово звучали публічні заклики не голосувати або голосувати за ту чи іншу партію, що, відповідно до визначення в законі про парламентські вибори, є також однією з форм агітації (п. 8, ст. 68), для прикладу: п. 20, Вадим Рабінович: **«... Мы на этих выборах не партии будем выбирать и даже не лидеров партий, мы будем выбирать мир или войну... А сейчас, когда ясно стало, что “Слуга народу” вместе с Порошенко и Вакарчуком против мира, то сейчас, конечно, будут выборы другие...Еще раз говорю, мы сейчас делимся на два лагеря, не на шесть, не на восемь, а на два: те, кто за життя, и те, кто против. ...Но у нас есть еще парламентские выборы, мы можем преподнести им такой сюрприз, что и Порошенко и Парубий вместе со всеми вздрогнут. Давайте дадим Украине шанс. Еще раз повторяю, давайте попробуем...»**; п. 19, Вадим Рабінович стосовно учасників протесту щодо відміни телемосту: **«Это фашистские банды просто пришли в**

истерику, потому что могла всплыть правда о том, что мы хотим дружить, что мы не хотим воевать, мы не хотим умирать, мы хотим строить. Это, конечно, преступления сегодняшнего правительства, когда ты хочешь назвать правду — и назвать фашистов фашистами. Сделайте вывод, какую вам хотят навязать Верховную Раду, потому что партия “Голос” уже пришла к вашему каналу, это союзники Зеленского, он их отправил сюда. Поэтому что я вам хочу сказать: фашизм продолжает шагать по нашим улицам. Если мы через две недели возьмем спокойно те голоса за мир, которые мы отдали Зеленскому и отдадим их за реальный мир, тогда мы победим»; п. 22, Віктор Медведчук: «Страна устала от той агрессии, которая сегодня... навязывалась раньше господином Порошенко, который избрал в качестве государственной политики фактически национальные идеи. Так он хотел, чтоб эта идея была возведена в этот ранг — это антироссийская истерия и нещерная русофобия... Мы надеемся, что это не будет партия войны, как это было в этом парламенте. И мы надеемся, что мы можем это сделать». Окрім цього, наведені коментарі дозволяють ввести в оману виборців, асоціюючи вибір між партіями з вибором між миром і війною; ба більше, конотація партії-опонента як «партії війни» досить часто простежується в риторичі, що озвучується в досліджуваних ефірах телеканалу.

11.1. Повертаючись до регулювання агітації та висвітлення діяльності суб'єктів виборчого процесу, стаття 74 ЗУ «Про вибори народних депутатів» забороняє ЗМІ та їхнім творчим працівникам у своїх передачах **поширювати будь-яку інформацію з метою спонукання виборців голосувати за або не голосувати за певного суб'єкта виборчого процесу, якщо це відбувається не на основі укладених угод відповідно до виборчого законодавства.** Окрім цього, ч. 10 ст. 72 Закону встановлює, що без укладення такої угоди та надходження коштів на рахунок телерадіоорганізації надання ефірного часу забороняється. Звідси можна дійти висновку, що телеканал порушив виборче законодавство, поширюючи коментарі, наведені в пп. 10, 11 розділу III та повторені в інших пунктах цього Висновку, оскільки неправомірно поширював агітацію окремої партії.

Також важливо наголосити і на результатах виборів. Партія «Опозиційна платформа — За життя» на позачергових виборах народних депутатів України 21 липня 2019 року набрала 13,05 % голосів виборців, посівши друге місце в загальному рейтингу. Зважаючи на те, що «NewsOne» є приватним медіа, на професійні стандарти журналістської етики, визначені законом вимоги щодо діяльності аудіовізуальних ЗМІ під час виборів та врахувавши аспекти з цього питання, наведені у практиці Європейського суду з прав людини, Незалежна медійна рада доходить висновку про те, що телекомпанія ТОВ «Новини 24 години» порушила у змісті поширеної інформації в період із 01.06.2019 по 13.07.2019 норми щодо висвітлення діяльності суб'єктів виборчого процесу в передвиборний період, оскільки не дотрималася принципів нейтральності, збалансованості та рівних можливостей.

12. Частину висловлювань, не позначених телеканалом як агітація, проаналізовано в попередніх пунктах. Також Незалежна медійна рада вважає за потрібне проаналізувати зміст трьох агітаційних роликів, трансльованих в ефірі телеканалу. У п. 26 відтворено зміст роликів, які об'єднує спільний меседж: стара влада підірвала добробут країни,

нинішня влада повторює помилки старої. Регулятор у своєму зверненні припускає, що зміст цих агітаційних роликів має ознаки порушення вимог частин шостої та десятої статті 74 Закону України «Про вибори народних депутатів України», оскільки агітаційні ролики містять такий текст: *«Попередня влада привела війну», «Попередня влада підірвала економіку», «Попередня влада. Мільйони українців за межею бідності», «Нинішня влада не здатна зупинити страждання»*. Частина 6 статті 74 передбачає заборону використання в агітації закликів до ліквідації незалежності України, зміни конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету й територіальної цілісності держави, підриву її безпеки, незаконного захоплення державної влади, **пропаганди війни, насильства та розпалювання міжетнічної, расової, національної, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення**. При цьому в усіх використаних роликах відсутня форма заклику до згаданих дій, окрім заклику голосувати за конкретну партію. Так, враховуючи політичний контекст, у роликах гостро критикуються опоненти партії, серед яких є як і колишні, так і нинішні представники владної верхівки. Проте слід нагадати, що захист має надаватися не лише інформації та ідеям, які сприймаються позитивно або розглядаються як необразливі чи залишають аудиторію байдужою, а й тим ідеям, які ображають, шокують або турбують (§87); а також слід згадати про ширші межі критики щодо діяльності уряду, незважаючи на гостроту та прямоту вжитих мовцями висловів (§114). Частина 10 статті 74 ЗУ «Про вибори народних депутатів України» передбачає заборону використання наклепницьких висловів в агітації. Звісно, попередній аналіз ргіта фасіе дає можливість говорити про використання неправдивої та наклепницької інформації у згаданих роликах, але закон встановлює вимогу наявності рішення суду, яке підтверджує недостовірність поширених повідомлень. Базуючись на цьому, Незалежна медійна рада вважає, що наведені агітаційні ролики не містять висловів, заборонених частиною 6 статті 74 ЗУ «Про вибори народних депутатів України»; більше того, в роликах відсутні порушення за критерієм, визначеним частиною 10 статті 74. Також частина 20 статті 74 прямо встановлює, що засоби масової інформації **не несуть відповідальності за зміст передвиборної агітації**, розміщеної відповідно до угод із замовниками.

С. Наявність мови ворожнечі та питання війни в досліджуваних сюжетах

13. Мова ворожнечі є однією з небагатьох прямо заборонених форм вираження поглядів; заборона виступів на користь національної, расової чи релігійної ненависті, що являє собою підбурювання до дискримінації, ворожнечі або насильства, передбачена статтею 20 Міжнародного пакту про громадянські й політичні права. У Рекомендації Комітету міністрів Ради Європи № 97(20) наведено таку дефініцію мови ворожнечі: *«Всі види висловлювань, котрі поширюють, розпалюють, підтримують або виправдовують різноманітні форми ненависті, викликані нетерпимістю, зокрема нетерпимістю, що виявляється у формі дискримінації меншин і ворожого ставлення до них»*. Так само «Артикль 19» у Кемденських принципах щодо свободи вираження поглядів та рівності визначає, що забороненою може бути мова ворожнечі, яка спричиняє неминучий ризик дискримінації, ворожого ставлення чи насильства щодо осіб, що належать до груп, проти яких спрямована мова ненависті.

14. Окремо слід звернути увагу на позицію Європейського суду з прав людини, Велика палата якого в рішенні у справі [Perincek v Switzerland](#) вивела низку критеріїв, за якими слід аналізувати, наскільки те чи інше вираження поглядів становило мову ворожнечі. У пп. 205–207 рішення суд пропонує звертати **увагу на інтенсивність соціального й політичного контексту, в якому лунало вираження; наскільки вираження в його контексті може розглядатися як виправдання ненависті; та на манеру, в якій було виконано вираження поглядів, а також здатність цього вираження призвести до шкідливих наслідків.** Аналіз щодо цих критеріїв є найбільш релевантним для цілей цієї справи.

15. Крім того слід нагадати, що Законом України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях», визнано факт **вчинення злочину агресії Російською Федерацією на територію України та здійснення тимчасової окупації частини її території за допомогою збройних формувань Російської Федерації.** Також факт існування міжнародного збройного конфлікту на сході України (із 14.07.2014), а також постійну окупацію Криму (із 20.02.2014) [визнав](#) Офіс Прокурора Міжнародного Кримінального Суду у звіті (пп. 68, 72) щодо здійснення досудового розслідування ситуації в Україні. Чинна редакція Закону України «Про телебачення і радіомовлення» забороняє транслювати виготовлені після 1 серпня 1991 року телепередачі, що містять пропаганду окремих дій органів держави-агресора, що **виправдовують чи визнають правомірною окупацію території України.** Із цього формулювання випливає, що заборона поширюється передусім на передачі, **спрямовані на легітимацію та обґрунтування правомірності дій, вчинених Російською Федерацією у Криму та на Донбасі починаючи з 2014 р.** Це питання раніше також розглядалося Незалежною медійною радою у [висновку](#) щодо трансляції передачі «Территория заблуждений» виробництва телеканалу «РЕН ТВ» в Маріуполі (№14 від 12 квітня 2017 року).

16. Стаття 17 Конвенції передбачає **заборону зловживання правом**, яке включає й заборону зловживання свободою вираження поглядів. Зокрема, в рішенні про прийнятність у справі [ROJ TV A/S v. Denmark](#) (§46-47), що стосувалася пропаганди терористичної організації «Робітничча партія Курдистану» (РПК) Європейський суд дійшов висновку, що **однобічне висвітлення** на телебаченні повторюваного підбурювання до жорстоких дій, підбурювання до приєднання до організації та представлення загиблих членів організації як героїв, **стала пропагандою РПК, а не декларацією співчуття.** Також ЄСПЛ узяв до уваги факт, що показані **передачі фінансувалися РПК.** У своєму рішенні суд вивів три ключові критерії, повторені у *Stomakhin v. Russia*, — це **характер показаних програм, факт поширення висловлених у них поглядів широкій аудиторії через телевізійне мовлення**, й те, що вони **стосувалися безпосередньо проблеми, яка є найважливішою в сучасному європейському суспільстві**, — запобігання тероризму та висловлюванням, пов'язаним із тероризмом, що виступають проти застосування насильства. Чи в рішенні про прийнятність у справі [Garaudy v. France](#) публікація заявника була розцінена як заперечення факту Голокосту. Суд у своєму рішенні вказав, що **заперечення злочинів проти людства є однією з найсерйозніших форм розпалювання ненависті щодо єврейського народу.** Оскільки в цій справі реальною метою публікації заявника була

реабілітація націонал-соціалістичного режиму та звинувачення жертв Голокосту у фальсифікації історії, суд розцінив це як факт зловживання свободою вираження. Критерій наявності соціального чи політичного контексту Європейський суд розглянув у справі [Féret v. Belgium](#), у якій встановив, що **повідомлення, в разі расистського чи ксенофобського дискурсу, висловлене у виборчому контексті, має більший резонанс і, очевидно, ще більше підбурює до ненависті.**

17. В Україні чи не найбільший **суспільний резонанс** має тема війни, навколо якої вели активні дискусії представники партій у передвиборний період. У цей період, зокрема, від Вадима Рабіновича звучать такі фрази (п. 19): *«Почему Коломойский может сказать, что гражданский конфликт идет в стране и никаких российских войск там нету, и вы не возмущаетесь, не говорите, что я больше там...»*. У п. 14 від ведучого В'ячеслава Піховшека звучить таке: *«Я повернуся до цієї теми, тому що вона дуже важлива, вона показує, хто що може і хто чого не може робити на такому складному відтинку роботи, як конфлікт всередині України і україно-російські відносини»*. У п. 12 від Андрія Лесика: *«Там обычные донецкие граждане, шахтеры, которые встали защищать свои взгляды, свои идеалы, потому что видят, что творила украинская власть...»* Ба більше, під час трансляції телеканалом «NewsOne» міжпартійної зустрічі «ОПЗЖ» та «Единой России» від уповноваженого представника РФ у Мінських переговорах Бориса Гризлова, звучить такий текст у п. 24: *«... Позволило бы решить очень сложную ситуацию, связанную с конфликтом внутриукраинским между Украиной и Донбассом»*. Далі пан Гризлов обговорює надання особливого статусу Донецька й Луганська. На основі наведеного та враховуючи контекст активного обговорювання україно-російських відносин на тлі виборів, можна дійти висновку, що впродовж досліджуваного періоду в сюжетах телеканалу простежується однакова риторика позиціонування воєнного конфлікту між Росією та Україною як суто внутрішньоукраїнського. Зважаючи на викладене, можна дійти висновку, що в період 01.06.2019–13.07.2019 в ефірі телеканалу поширювалася полеміка, зміст якої полягав у запереченні злочину агресії Російської Федерації на території України та здійснення тимчасової окупації частини її території за допомогою збройних формувань Російської Федерації. Незалежна медійна рада **наголошувала** на тому, що вживання терміна «громадянська війна» стосовно подій у нинішній Україні **сприяє дегуманізації представників українських військових сил у війні на сході України.**

18. Слід зазначити, що тезу про внутрішньоукраїнський конфлікт на сході України висвітлено однобічно, без її критики чи висвітлення інших думок із цього приводу. Більше того, не менш важливим є політичний контекст, а саме — передвиборний період, що ще більше підіграє інтерес до публічної дискусії, а також надзвичайна суспільна важливість питання війни та російської агресії. Неможливо не зазначити про можливість глядачів використовувати інші джерела інформації, порівнювати позиції та критично ставитися до почутого / побаченого, що забезпечує плюралізм думок. Попри це, досліджуючи наявність мови ворожнечі, важливо аналізувати не лише характер фраз, а звертати увагу на соціальний контекст, на який можуть повпливати ті чи інші репліки — схожого висновку дійшов ЄСПЛ у рішенні [Savva Terentyev v. Russia](#). Враховуючи сказане, а також додаючи той факт, що телеканал «NewsOne» уже притягувався до відповідальності за розпалювання мови ворожнечі, Незалежна медійна рада вважає, що

впродовж згаданого періоду у **змісті поширеної телеканалом інформації були присутні ознаки мови ворожнечі.**

19. Досліджуваний період був також насичений іншими контраверсійними подіями. Зокрема, це обговорення фільму Олівера Стоуна «Нерозказана історія України», де (пп. 6, 21). Незалежна медійна рада наразі не може надати оцінку фільму, адже він не транслювався на телебаченні, Також, не виходячи за рамки предмету звернення, Незалежна медійна рада аналізує висловлювання, зроблені під час визначеного зверненням проміжку часу. Базуючись на цьому, Незалежна медійна рада не розглядатиме питання правомірності ініціативи проведення телемосту між Україною та Росією в цьому Висновку. Попри це, згадану ситуацію можна прокоментувати в розрізі концепції відповідальної журналістики, напрацьованої практикою Європейського суду з прав людини, визначеної, зокрема, у справі *Bedat v. Switzerland*: справді, захист статтею 10 Конвенції для журналістів надається за умови, що останні діють добросовісно та з метою надання точної та достовірної інформації. Поняття відповідальної журналістики як професійної діяльності не обмежується змістом інформації, яка збирається /поширюється журналістськими засобами. У своєму рішенні суд також зазначив, що поняття [відповідальної журналістики](#) (§50) охоплює законність поведінки журналіста, і факт порушення останнім закону хоч і є релевантним, проте не визначальним під час врахування того, чи відповідально він діяв. Сукупність згаданих критеріїв повинна дозволити об'єктивно оцінити відповідність журналістським стандартам діяльності як окремого журналіста, так і всієї телерадіоорганізації. Хоч ідея проведення телемосту викликає багато питань щодо того, наскільки відповідально діяв NewsOne у цій ситуації, це не є предметом розгляду Незалежної медійної ради.

20. На завершення важливо згадати про не зовсім коректні вживання окремих фраз у сюжетах телеканалу — зокрема, «Велика вітчизняна війна» й «тарифний геноцид».

У п. 11 під час трансляції партійного з'їзду «ОПЗЖ» Віктор Медведчук каже: *«Мы должны восстановить символы Великой победы Великой отечественной войны»*. Цей термін вийшов з обігу, й у 2017 році був замінений визначенням «Друга світова війна», про що згадано у преамбулі ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Введена зміна має історичне значення, оскільки дефініція «Велика вітчизняна війна» існувала в часи Радянського Союзу, щоби наголосити, що громадяни захищали Союз як спільну Вітчизну. Попри це, заборони вживання радянського терміна немає, і в наведеному контексті в п. 11 це, можливо, апеляція до «дружби народів» або до наміру відновити легальність використання комуністичних символів.

У п. 11 від Вадима Рабіновича та Юрія Бойка звучить фраза *«тарифний геноцид»*, а в п. 12 від Анатолія Могильова — *«тотальний геноцид»*. [Геноцид](#) — міжнародний злочин, який передбачає наступні дії, з наміром знищити, повністю або частково, будь-яку національну, етнічну, расову чи релігійну групу як таку: а) вбивство членів такої групи; б) спричинення тяжких тілесних ушкоджень або ментального розладу членам такої групи; в) умисне створення для будь-якої групи таких умов життя, які розраховані на повне або часткове фізичне знищення її; г) заходи, спрямовані на скорочення дітонародження в середовищі такої групи; е) насильницька передача дітей з однієї людської групи в іншу. Питанням визначення факту геноциду тісно пов'язане міжнародним визнанням цього факту або ж з встановленням такого факту судовою

інстанцією. Для прикладу, Голодомор 1932-1933-х рр офіційно визнали геноцидом наразі 18 країн світу.

Відповідно, [зловживання терміна «геноцид»](#) призводить до нівелювання його значення, тимчасом як воно має колосальний вплив на світову спільноту та репрезентує історичну спадщину тих чи інших груп.

IV. Висновки

Незалежна медійна рада вважає, що

1. Телекомпанія ТОВ «НОВИНИ 24 ГОДИНИ» у змісті поширеної інформації в період із 01.06.2019 по 13.07.2019, зокрема, під час трансляції передачі «Український формат» від 03.07.2019, 08.07.2019 під час трансляції передачі «LIVE», «NEWSTIME», під час повтору трансляції зустрічі партій «Единая Россия» і «Опозиційна платформа — За життя» від 13.07.19 **порушила вимоги щодо точності і об'єктивності, сприяючи поширенню неперевіреної інформації або інформації, що є маніпулятивною.**
2. Телекомпанія ТОВ «НОВИНИ 24 ГОДИНИ» порушила у змісті поширеної інформації в період із 01.06.2019 по 13.07.2019 норми щодо висвітлення діяльності суб'єктів виборчого процесу в передвиборний період та правил ведення агітації, оскільки не дотрималася принципів нейтральності, збалансованості та рівних можливостей, зокрема, під час трансляції передачі «Великий вечір» від 01.07.2019, «LIVE» із ведучими Альоною Зінченко та Олександром Шелестом від 08.07.2019, у передачі «NEWSTIME» під час трансляції зустрічі партій «Единая Россия» й «Опозиційна платформа — За життя» від 13.07.2019. Наведені дії порушують **вимоги достовірності та збалансованості подання інформації**, відображені у статті 59 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», а також ч. 3 ст. 63, ч. 2,3 ст. 66 та ч. 10 ст. 72 Закону України «Про вибори народних депутатів України».
3. Телекомпанія ТОВ «НОВИНИ 24 ГОДИНИ» в передачах «Протистояння» від 28.06.2019, «Дикий.LIVE» від 08.07.2019, «NEWSTIME» під час повтору трансляції зустрічі партій «Единая Россия» і «Опозиційна платформа — За життя» від 13.07.2019 порушує вимоги абзацу четвертого частини другої статті 6 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» (**заборона на використання телерадіоорганізацій для розпалювання національної ворожнечі та ненависті**), а також вчергове сприяла дегуманізації української армії.
4. Телекомпанія ТОВ «НОВИНИ 24 ГОДИНИ» не порушила вимог ч. 6, 10 ст. 74 Закону України «Про вибори народних депутатів України» щодо змісту агітаційних роликів від 01.07.2019 о 19:18, 20:08, 21:00.

Результати голосування: «За» — 13;
«Проти» —;
«Утримуюсь» —.

Голова Незалежної медійної ради

Наталія Лигачова

Секретар Незалежної медійної ради

Ігор Розкладай